

U. 226.

M. 2. ~~468~~ et. 370. t.

10. 6

MARTINUS OPTILIVS

Geometriae libri de curvatura Optilii
C. Bartholomaeus

MARTINUS OPITIUS

*Talis Lector, erat facie Phoebeia Siren
Germani Princeps carminis OPITIUS
C. Barthius.*

J. P. Panzerius fecit

Laudatio
Honoris & Memoriae
V. CL.

MARTINI OPITII

paulò post obitum ejus

A. M D C. XXXIX.

in Actu apud Uratislavienses

publico
solemniter dicta

à

CHRISTOPHORO COLERO,

Præter continuam Opitianæ vitæ narrationem complectens multorum quoque Principum atque celeberrimorum Virorum, cum quibus Opitio consuetudo & amicitia fuit, memorabiles notitias.

Publici juris fecit

Melchior Weise Vratislav.

L I P S I Æ,

Sumptibus PHILIPPI FUHRMANNI

imprimebat JOHANNES WITTIGAU

A. M DC. LXV.

VIRIS
*Magnificis, Nobilissimis, Strenuis, Am-
plissimis, Dominis*

DN. CHRISTIANO HOFMANNO ab
HOFMANSWALDAU, Sacrae Caesareae Majestatis Con-
filiario, Reip. Vratislaviensis Senatori Consulari, Scho-
larum Praesidi, & Rei bellicae Commissario ubique
splendidissimo:

DN. JOHANNI BURGHARDO à Löwen-
burg/ in Grünau:

DN. HENRICO MARCO à Pein & Wech-
mar / in Groß- Sirdanig & Wessig:

DN. FERDINANDO à Modrach/ in Rathen/
Hermansdorff und Tschirna.

DN. ADAMO CASPARO ab Arzat & Groß-
Schottkau / in Born / Zweibrod / Blanckenau / &
Schükendorff.

Ejusdem Reip. Senatoribus Gravisimis, Viris de
Patria praclarissime merentibus,

Dominis & Patronis Opt. Max.

Memoriam Opitianam eâ, quâ debet, cum
observantiâ offert

*Nobilissimorum ipsorum Nominum Cul-
tor devotissimus*

Melchior Weise.

Lectori Benevolo.

Quam ante septennium ipse Auctor, nisi præmatura mors hæc & alia ejus consilia turbasset, erudito orbi communicare laborabat, Martini Opitii memoriam, eam à manu discipuli nunc accipis, Lector Benevole. Pietas in Præceptorem, ut alia rationum momenta intacta relinquam, suavit, ut curam hanc susciperem, quæ si mihi parùm gloriosa est, quid refert? modò aliis fructuosa sit. Poteram id temporis disputationi coacervandæ aut carmini elaborando impendere, eoque labore, quod communiter evenire solet, nescio quam ingenii gloriam ostentare. Sed malo conscius meæ imbecillitatis, si otii ratio danda est, aliorum feliciores æquè ac conducibiliores operas qualicunque industriâ adjuvare, quàm misellam scripturientium familiam foetu minus ingenioso & utili augere. Optasset ut ultimam manum scriptioni huic imposuisset Auctor: cum verò inter ipsas omnia sua opera accuratius revidendi cogitationes vitæ usuram deponere jussus fuerit, factum est ut aliis supplendi curam reliquerit. Quam adjutus ope viri, cujus nomen mihi venerabile est, exequi conatus sum, veniam eò faciliorem sperans, quo laudabilis est magnorum virorum cineres colere. Quæ orationi subjuncta sunt, pari gratiâ accipiet Lector, quem valere velim & rem suam gerere quàm felicissimè.

Index Heroum & Virorum Doctorum, quorum in hoc Panegyrico fit mentio.

A.		Abraham Bibranus	32
Jacobus Anesorgius	37.46	Hieronymus Bignonius	52
Jacobus Arminius	31	Joh. Henricus Bocclerus	47
Jacobus Auratus	61	Godinus	
B.		Nicolaus } de Boleslavia	17
Caspar Barlaeus	30	Petrus	
Caspar Barthius	28.47	Brissacus Dux Gallorum	42
Dominicus Baudius	30	Georgius Buchananus	42
Bellajus	61	Augustus Buchnerus	14.36.44.45
Joachimus Bergius	16.17	Daniel Bucretius	24
Matthias Berneggerus	14. 29. 34. 36. 44. 47. 52.	Augerius Giselinus Busbequius	34
Christophorus Befoldus JC.	29	Burghufius	25
C.		Carolus Archidux	38
Gabriel Bethlem Princeps Transfyl.	33	Carolus V. Imperat.	48
Theodorus Beza	58		Caro-

Carolus IX. Galliae R.	61 Bartholomæus	Prensius Coss. Thorun.	58
Cepco	62 Paulus	Hanewaldi 17 Pybrachius	61
Johannes Christianus Dux	54.56 Simon	R.	
Alphonsus Ciacconius Cardina-	Daniel Heinſius 14. 30. 31. 44	Raphael Comes Lesnensis	57
nalis Hisp.	35 Nicolaus Henelius 14. 24. 44	Reuberus	28
Cirénbergius Conſul Gedan.	57 Henricus Dux Sil.	15 Richelius	52
Nicolaus Cisnerus J.C.	28 Martinus Hilwigius 18. 20	Carolus Riemius J.C.	17
Hippolytus à Collibus	28 Joh. ab Hœckelshofen.	23 Nicolaus Rigaltius	44. 52
Caspar Conradus	24. 33. 62 Iſrael Hoppius Conſul Elbin-	Ronſardus	36. 60. 61
D.	genſis	58 Roſinus	15
Gerhardus Dänhofius Aulae Po-	Frid. Hortlederus	47 Marta Rothmäna Opitii Mater	18
lonicae Mareſchallus	55. 56 Franciſcus Hottomannus	51 Rudolphus II. Imp.	19
Petrus Denaiſius J.C.	28 Tobias Hubnerus	37 Georgius Rudolp. Princ.	26. 32
Baro à Dona 38. 39. 40. 41. 42. 43	I.	Janus Rutgerſius	30
45. 46. 48. 52. 53. 54	Junius K.	48 S.	
Caspar Dornavius E.	25 Caſp. Kirchnerus 23. 32. 37. 39. 44	Claudius Salmaſius	44. 51
Daniel Eremita	37 L.	Thomas Samoſcius Joh. Fr.	57
Evenius F.	28 Langus	15 Scaliger	30 50. 51
Ferdinand 2. Imp.	32. 48 Thomas Lanſius	29 Schonaichius	25
Paulus Flemmingius	62 Joh. Leunclavius	34 Schawerus	18
Q. Septimius Florens	61 Georg. Michael Lingelshemius	Petrus Scriverius	25. 30
Franciſcus I. Gall. R.	48 Conſil. Palat. 27. 36. 47. 48. 52	Tobias Sculterus de Schwa-	
Marquardus Breherus	28 Juſtus Lipſius	30 nenſee	25
Johannes Freinſhemius	47 Ambroſius Lobwaſſerus	58 Henricus	17
Fridericus III. Imperator	17 Logus	15 Jacobus } Senfftlebii	17
Fridericus IV. Elector	27 Ludovicus Anhaltinus	37 Valentinus }	21. 22
G.	D. Martinus Lutherus	12 Johannes Seuſſius	37. 46
Gandimela	36. 58 M.	Sigismund III. Svec. R.	57
Janus Gebhardus	28 Clemens Marottus	58 Sleidanus	29
Salomon } Gefneri	18. 20 Paulus Meliſſus	28 Sturmius	48
Jeremias }	Paulus Merula	30 T.	
Andreas Geiſlerus	26. 32 M. Antonius Muretus	57 Dan. Tilenus	44. 51
Martinus Gerſtmannus	16 N.	Franciſc. Thuanus Jac. Fr.	51
Sebaſtianus Gerſtmannus	17. 18 Nigrinus Theol. Helv.	55. 56 Andr. Tſcherningius	62
Melchior Heimenfeldius Gol-	Noſtitius	38 Turnebus	28
daſtus	47 Bernh. Guil. Nüſlerus 23. 26. 32.	V.	
Jofias Glaſerus	47 44. 45. 63. O.	Balthaſar Venator	28. 36. 45
Hugo } Grotii	Chriſtophorus }	21 Vladislaus IV. Rex Pol.	55
Cornelius }	Sebaſtianus }	18. 21 Joh. Gerhard Voſſius	30
Pater 14. 34. 44. 49. 50. 51. 57	Opitii P.	Urſius	15. 28
Filius	51 Gorhofr. Paciſus	28 VV.	
Grotia Filia	51 Joh. Phil. Pareus	28. 47 Joh. VVeizius	47
Grünradius	27 Pechmannus	43 Diet. VVerderus	37
Janus Gruterus 26. 27. 34. 44	Philippus Melanchthon	15 X.	
H.	Pius II. Pontifex. Rom.	17 Xylander	28
Henricus Albertus Hamilton	Poſthius Poeta & Archiſter Pala-	Z.	
Danus	28 tinus	35 Zinggreſius	28. 36

*Programma Invitatorium ad Actum Schola-
lasticum de antiqua & nova Germa-
norum Poesi.*

Lectori Germanicæ Linguae Studioso

S. D. P.

Ornelius Tacitus, *hominum, morum
ac temporum prudentissimus, ex veri tripode qua-
si Delphicus quidam Apollo ita respondet: a* Rebus
cunctis inest quidam velut orbis, ut, quem-
admodum temporum vices, ita morum (addo & studio-
rum) vertantur; nec omnia apud priores meliora, sed no-
stra quoque ætas multa laudis & artium imitanda posteris
tulit. *Ut enim nemini hominum, ita & nulli ætatum veritas
soli occupata, nec via ex novo aliquo invento quarendi famam ex
omni arte ab antiquis quidem anticipata, præclusa est, multumq;
materia nobis & posteris nostris relictum est, quâ cum antiquis cer-
tare arenâ, & vincere palma in medio posita sit. Dicendum qui-
dem, scribendum, sentiendum sum sapiente & docta antiquitate,
sed tamen, ne in sensa & verba sapientis illius Magistra serviliter
juremus, providè caveamus. Ab Oraculo itaq; hoc effatum Ro-
mani sapientis manasse existimemus:*

*a 3. Annal.
c. 5.*

b Non negaverim, fuisse veteres alti spiritûs viros, & ut
ita dicam, à Diis recentes: neque enim dubium est, quin
meliora mundus nondum effœtus ediderit; ingenia tamen
omnibus consummata fuisse pernego. *Quis enim medio-*

*b Senec. E-
pist. 90.*

A

cri-

critter etiam hujus placiti intelligens pertinaci ausu Johanni
 Barclajo florentissimo hujus seculi, ac in comparationem antiquo-
 rum exorto Scriptori obstrepere ausit, in hanc sententiam potissi-
 mum differenti: *Omnia secula certum suum ac peculiarem
 genium habere, qui mortalium animos in certa quædam
 inventa & studia inflectere soleat: modo in barbariem
 homines nasci, post facilioribus animis mansuescere, & post
 secula aliquot ad stipatum primam caligine ingenium redi-
 re: orbemque sæpius cultis hominum moribus enituisse,
 subsidentemque deinde industriam velut quadam nube
 subductam esse. Hi variantes & mutabiles seculorum genii
 Græca & Romana Rerumpublicarum per vicissitudines tempo-
 rum, incrementa, decrementa & recrementa sua tam morum quam
 studiorum, ex divina dispositione alterantium, diligenti hujus rei
 inquisitori facile patebunt. Sed post Trajani tempora cum incli-
 nante magis magisque imperio ingenia & studia simul deteri & de-
 florescere cœperunt, donec tandem Oriens totus cum Græcia sede
 illa scientiarum antiqua & matre ingeniorum fecundissima, in
 servitutem Turcicam cum jactura irreparabilis illius thesauri
 excideret. A quo tamen servitutis iugo in solatium tanta jactura
 & salutem Christiani Orbis, extorres quidam ingeniorum æ-
 ternitati educandorum nati Magistri, ut tertius aliquis Cato re-
 stauranda Romana Reipub., ita hi litteris in Italiam transfe-
 rendis caelo quasi lapsi sunt; ex quorum Scholâ, tanquam ex e-
 quo Trojano, tot magni viri & Præceptores generis humani tan-
 quam Colonia bonis mentibus excolendis recepta, in sinum Medi-
 ceorum Principum, & præcipue Leonis X. Pontificis Maximi ex
 ea familia bono renascentium litterarum in id honorum fastigium
 evedti ceciderunt: sub quo Principe in Italiâ Græca & Romana
 studia plausculis seculis tantum non emortua. spiritum & sangui-
 nem excitatis undique ingenis receperunt, Cujus cultura & poli-
 tura*

tura gloria non intra solius Italia terminos se continuit, verum etiam trans Alpes in Galliam, invitante Francisco Rege I. huius nomenclationis singulari tum temporis Evergetâ, transvolavit. Germanos verò priscos Tacitus, Romanus quidem homo, sed morum nostratum priscorum diligentissimus observator, & equissimus censor, litterarum secreta ignorasse, & nulla avo suo ipsius litterarum monumenta fuisse, affirmat: ^d Sed tamen idem etiam ^d De morib. Germ. c. 19. Scriptor noster, primigenios nostros Majores eo laudis elogio honestat, ^e nullos mortalium armis aut fide ante Germanos esse: ^e f. 13. Annal. c. 54. carminibus antiquis (quod unum eis memoria & annalium genus fuisse perhibet) heroum suorum gesta celebrasse, ac in prælium ituros illo cantu sibi animos futuræq; pugna fortunam auguratos fuisse. Quicquid sit, tamen ex genuina hostici præconis confessione priscos nostros Germanos, ut ut magis Ennii vocabulis armipotentes quam sapientipotentes, tamen tinctos, si non imbutos, atq; bonarum artium ac nominatim Poeseos non fuisse planè rudes ac ignaros; sed potius more bellicosi Populi & ex nimia sapientiâ modum tenuisse. Eo enim tempore, quo Romani priscos gentis nostræ Patres armis tentarunt, Poesis in usu fuisse, idem Cornelius noiter, suis negligentiam exproban, prodit; ubi de Arminio liberatore à Romanis Germaniæ, insidiis nostrorum, nunquam armis victo, ita scribit: ^h Canitur adhuc barbaras apud gentes; ^h Annal. 2. c. 88. Græcorum Annalibus ignotus, qui sua tantum mirantur: Romanis haud perinde celebris, dum vetera extollimus, recentium incuriosi. Porrò hanc studii gloriam ante hos octingentos ac plures annos, ante & post tempora etiam Caroli Magni, viguisse, constat ex Melchioris Haiminsfeldii Goldasti antiquitatum tam exoticarum quam Germanicarum experientissimi Paræneticis: Wilerami in Canticum Canticorum Paraphrasi, quam Paulo Merulæ Cosmographo illi celeberrimo debemus; atque ex incerti cujusdam Teutonici Poetæ Rhythmo Germanico

de S. Annone Coloniensi Archiepiscopo ante hos quingentos aut circiter annos scripto: quem MARTINUS OPITIUS singularis vernaculae linguae illustrator ac Poetica vindex primus ac princeps, paullo ante fatalem morbum, tanquam cygnæam cantionem, Animadversionibus illustratum, ineditum antea, Germanicæ suæ in arctissimum studii pignus ac Ultimam Vale commendavit. Plura hac de materia verba facerem, nisi nunquam satis laudati viri, Goldastus, Merula, Taubmannus, Opitius & alii eam mihi gloriam præterpissent. Sed quod Germania sequioribus tot ætatibus veterem illum Musæ suæ genium non continuaverit, ac in meras nugas & deliramenta degeneraverit, causa est, tum fatalis illa, ut aliarum rerum ita & polituræ ac barbariei circumvolutio ac periodus, tum quod dux et auctor defuerit, qui animosè illud Augiæ stabulum, clavâ, ut sic dicam, masculi ingenii & spiritus Herculeâ purgaret. Multi quidem votis & suspiriis ac querelis stuporem illum obtusum & supinam inertiam detestati sunt; alii etiâ erubuerunt & indignati sunt: nemo tamè serio ac bona fide de vindiciis tanti amissi ornamenti cogitavit. Sed gloria hæc quanta quanta est Opitio ad illustrandas litteras ac Linguam nostram cælitus quasi missa, unice reservata est. Quamobrè cum Græci Encyclopadiam & orbem scientiarum & artium suo; Romani illorum amuli suo; ac hodiè Itali, Galli, Hispani, Angli & alii suo quisq; idiomate prodiderint; cur nos etiam sermone patrio animò sensa exprimere pudeat & pigeat? Majestatem (ut alia præteream) ut Reipub., ita etiam Germanicæ linguae, si quis alius Cæsarium Germanicorum summam conciliavit Rudolphus I. Habsburgicus, ille Augustalis & Archiducalis Domus Austriacæ (quam ut DEUS sator & stator Imperiorum nobis ac seræ posteritati florentem conservet, fideles subditi communia vota merito concipimus) progenitor. Is enim Imperator prægloriosissimæ memoriae in Comitibus Anno Christiano cl. CCLXXII. Norim,

Norimbergæ habitis cum unanimi omnium Imperii Ordinum consensu, edicto publicè sanxit, ut deinceps in curiis, tribunali- libus, contractibus non alia quàm Germanica lingua admitteretur. Quod non tam ideo factum, ne qua fraus fieret contrahentibus, Latina Lingua omnino expertibus, quàm potius ea ratio sapientissimum illum Augustum incitavit, quod hoc ipsum ad publicum Germania decus pertinere existimaret, ne peregrinum idioma Patrio præferri pateremur. Quod observatum ex Christophori Lehmanni^r Spirensi Chronico, cum sequenti
 ex Christophori Forstneri insignis nostra ætate Politici & l. 2. c. 45.
 nunc Cancellarii Würtembergici^k Notis in Tacitum Politicis l. 4. l. 2. &
 excerpto, vir multijugæ ac summæ eruditionis & eminentis di- l. 5. c. 107.
 gnationis, NICOLAUS HENELIUS J. C. k. p. 160.

ingens præsidium ac dulce decus meum,
 monitor opportunus mihi suggestit. Is enim in schedis suis Miscel-
 laneis, quas Otium Anni xxxiii. Vratislaviense inscribit, ine-
 ditis adhuc sed publica luce dignissimis, ex Forstnero hæc allegat:
 Apud Bohemos & Moravos legem esse, ne cui Illustri vel
 Equestri ordine nato cujusquam hereditatem cernere, præ-
 diave possidere liceat, nisi linguæ Slavonicæ perito. Hæc
 Nestor ille Vratislaviensis.

Hoc laudabile institutum utinam hodiè apud nos religiosius,
 quàm fieri solet, observaretur, nec vile crederemus, quicquid domi
 nascitur, pudendo nobis exemplo: cum lingua Germanica maje-
 state, ubertate, splendore rerum, & verborum, ac totis viribus, ner-
 vis ac toris orationis sibi constans nulli exterarum secunda esse pos-
 sit. Quemadmodum verò Germanica Poesis, ac universa pro-
 pe lingua ex fatali superiorum seculorum inertia instar
 anis pannis annisq; obsita inornata jacuit, ita nostra ætate in-
 star Manadis insanæ, aut Bacchæ bacchantis, aut meretricis pro-
 stituta, tot exoticis verborum & formularum inquinamentis,

*versi:olar, et ridiculis quasi monstris picta incedit; iudicio Matthiæ
 Berneggeri sapientissimi olim Thaletis mei. Qui summus vir quan-
 ta cum indignatione stultam novorum hominum histrioniam de-
 testetur, & quanti Opitii, severi in hanc morum ac lingua corru-
 ptelam Aristarchi virgulam censoriam extulerit, malo lectorem
 ex ipsius Doctoris mei conceptis verbis, quam meis cognoscere. Nos
 Germani (inquit) Germanicam linguam, quæ aliis quibus-
 que selectissimorum verborum splendore, pulcherrimis
 & admirandis periodorum ductibus, & universa orationis
 elegantia non cedit, ipsimet numeramus in postremis: nec
 excolimus non modo: sed & exoticorum verborum,
 ut putamus, emblematis, ut res est, inquinamentis mirificè
 foedamus. Dicas in sentinam durare hanc linguam, ad quam
 reliquarum sordes torrente promiscuo deferantur. Jam à
 Latinis, jam à Gallis, Hispanis etiam ac Italis mutuamur,
 quod domi longè nascitur elegantius. Horum hominum
 sinisteritatem, in Aristarcho suo multo sale perfricuit MAR-
 TINUS OPITIUS: quem Germaniæ VIRGILIUM posteritas
 dicet. Quanquam nec nostra sic incuriosa suorum ætas
 est, ut non animadvertat exoriens hoc novum fidus. Hæc
 ille verè vaticinatus est, quo Catone contenti eritis, cujus iudicio
 si quicquam adstruxero, nugæ egero. Hoc dico, quod Opitio
 divinitus dato duce & Coryphæo, hætenus nostris temporibus
 decantandis decora ingenia, per vestigia Opitiane gloriæ grassan-
 tia & in publico famæ theatro sese ostendentia, non defuerint.
 Cum igitur ista fax honestarum mentium emulationis ardor no-
 stram quoque juventutem non mediocriter accenderet, serius eram
 hortator & manu ductor nonnullis non contemnendæ expectatio-
 nis alumnis, ut de Germanica Poesi Veteri & Nova pro medio-
 critate ingenii sui, prosâ, versâ, Græcâ, Latinâ, Germanicâ
 ora.*

*oratione aliquid differere conarentur, atq; ea occasione saltuarim
& summam OPITII recordarentur, Sanè melius*

Nemo OPITIUM referre quirit ac OPITIUS.

Sed cum Adolescentes illi ex imprudenti quadam pietate in mare
illud Opitianarum laudum se immerfissent, veritus ego, ne virtutem,
ac gloriam divini hominis culpa vernilis ingenii magis detererent,
quam amplificarent, onus illud, tam teneris adhuc cervicibus agrè fe-
rendum, meis humeris imposui; atq; Manibus mei Civis, ac dum vive-
ret, amicissimi, ex communi Patriæ jure ac commercio similium studi-
orum, citra ambitionem, sola pietatis professione Laudationem qua-
lemcunq; & à bonis & æquis arbitris facile excusaudam consecravi.
Non verò rutilius & securius in portu Judicii publici, quam vestra. Ma-
gnifici, Nobilissimi, Amplissimi, Reverendi, Excellentissimi, Doctissimi,
Clarissimi Viri, Mæcenates, fautores, amici, indulgentiâ, faventiâ &
lubentiâ sublevatus acquiescam: quos submissè obnixè & humani-
ter invito, ut pro amore & studio in Germaniæ libertatem, fidem, lin-
guam & decus atque ejusdem Vindices acerrimos huic rerum scenæ
interesse, atque Dissertationes nostras æquis auribus & animis accipere
dignemini. Vos enim hoc facto Liviani illius senis exemplum securi,
qui ipsimet vos olim alumnos & adolescentes gloriæ seniorum suc-
crevisse probe meministis, pro summa æquitate vestra surculos illos
ad vestram virtutem & famam consurgentes læti aspicietis: imo
Doctores pariter & Auditores hujus Gymnasii, ubi hæc mediocria &
parva ingenii pericula si non laudari, tamen non improbari, senseri-
mus, ad majora enitendi calcar & stimulum inveniemus. Valete Mæ-
cenates, Fautores, Amici, & me qualemcunq; Choragum cum
choro isto bonarum mentium silentio & faventia fovete
& attolite. P. P. IV. ID IXBRES Propriè MAR-
TINALIUM Anni Christiani clc lxc xxxix.

☞) (☞
☞

In

In Panegyricum Oritianum
Clariss.

DN. CHRISTOPHORI COLERI

599φ. α.

Αγνόν ὕδωρ, τὸ βαθύζωνοικόρα περ
Μναμοσύνας ὡρὰ πλαξίπποις πύλαις
Κάδμοι ἄντειλαν, λιπαρῶς τὸ μὲν ἕδρας
Ἑλλάδῳ, ἐπτάφυλον θήβαν, πίσει.
Δαμάτερῳ ἕνεκα μᾶν
Εὐρυχαίταν χαλκοηρότοιο πάρεδρον τέκεν ἢ
Ἡρακλείοισιν γοναῖς.

ἀντισφ. α.

Ἀμφιτρυῶνῳ ὅτ' Ἀλιμᾶναν μετῆλθεν
Ζεὺς μεσονύκτιῳ ἢ Σπαρτῷ ἀκα-
μαντολογχᾶν. Ἀλλὰ τί μαψιλάνκας τρεῖς
Τετράκι ψεύδεα θήσω; Τ' ἕνεκ', ἂν
Τιμᾶς Ἐλικωνιάδων
ἄξω ἄλλη, μὴ ποτέ μοι νεμεσάσαι ἱερὸν,
Πίνδαρῳ, Μοῖσας σόμα.

Ἐπὼδ α.

Πάτρα τέως Φθόγγως ξενικῶς κομιδῇ
Ἠγάδατο
Ἡδὲ σάρωμά γ' ἐπέισακτον
Μεγαλοθενεῖ χρυσῷ σφέω,
Χειμερίας Βορέας
Πηγάδας παμπορφυρέοις

Ἀκτίσ.

Ἀκτίσ' ἴων, ἀλλοτρία βλαυτί, ὄλη.

Ῥηρῶ περιέρι-

ν' οἴμω. Σαφές τεκμαίρεται

Δὲ χρῆμα γ' ἐπίβδα. Λαβῶν γὰρ

Πατρικὰν Φόρμιγγ' αἰδῶν

σεφ. β.

Ἀμετέρων πρυτανεύς Ουπίτιός τε

Καὶ νεοσιγάλου διαχῆς γλυκὺς

ΜέλεⓄ κρητῆρ ὁ ΚόληρⓄ, ἄγνωσον

Εἰς ἔτι πλῆτον ἔπταξεν πᾶς ἔπων.

ῤ Τυνδαρίδα, δίδυμοι

Φωσέρες, πόλλ' ἔξοχα χαίρετ' ὀπάσοντες αἰδῆς

Ἄγγαρθν πυρσὸν μέτρα.

ἀντισεφ. β.

Παρθενίας ἄτε Ρωμαίω λύρα τε

Τηία εὐλυρⓄ, Ἑλλησιν δέ τοι

ΧιⓄ ἈσκραῖⓄ νε αἰιδὸς ἔφυ θα-

κτὸς ὄχ ὡς σφετέρη Γερμανία

Φόρμιγγξ πολυώνυμⓄ. Ὅου

Γὰρ χαμαὶ σιγαῖ τετελεσμένον ἔσλόν, καθάπερ

ρήσις ἐσι, κρύπτεται.

Ἐπωδ. β.

Τίς ΓΡΩΤΙΟΝ, τίς δ' ἘΙΝΣΙΑΔΑΝ ἀγνοεῖ

Ἐρην Διός;

Τίς δὲ ζυγέντα πότμω ΓΡΟΥΤΗ-

ΡΟΝ ἐπίκλυτον; ἢ ΒΟΥΧΝΗΡΑ κρι-

θέντ' ἀρετᾶ ἐπίδοξον;

B

Τὸς

Τὲς κριτὰς πλάντες σφετέρη.
 Ἐγίτας γὰρ ἀμφ' ἔγυτα ἐπιγνώμων, σοφὸς
 Ἀμφ' ἐννόοιο.

Ὡς ἀμφέρει σαφές δένδρον
 Ἀλλασομένα δρετὰ, ὡς
 Ἐν σχερῶ καρπὸς ἄερα

Οὔ ποτ' ἔδωκεν ἄν: ἔτ' ἀϊώδες ἄνθρον
 τῷ ἑτέων περὶδοῖς πάσαις φέρει
 Δένδρον. Σιγῶ δὲ χρονιάτατον ὄργανον
 Φῶς ἑτέρας, διάπειρ' ἐκμαρτυρεῖ.
 Ἀλλ' ὦ μοι ἐγὼ, τί δέ τις
 τῷ βροτῶν, ἔτις δὲ τί, εἰν ὀλίγω γὰρ πλερέει
 Ὅιχεται ζωᾶς ὄναρ.

Ἀλικίαν ῥ' ἀνέπνευσεν τῶς ἀέλπτως
 Ἀμέτερον Πρυτανεύς εὐανθέα
 Αὐτὰρ ὡσπερ μέλεσιν ἀμφιέπεσικες,
 Ὡς βαθύφρων ἀνὴρ, σύμπειρον μένδρον,
 Οὔτω καὶ ἀποιοχόμδρον
 Ἀξίως ἔρω κόμισας Λόγιον συμπολίταν
 Ἐργμάτων κλειτῶν Χάριν.

Μὴ κυρίως κώμως δ' ἔτι δὴ βιάσης
 Τερπνῶς, ἀτὰρ
 Πάρμον' ἀγάλματα κύδης τὰς
 Καναχηδά κε μίτρας ποικίλας

Ἐκδός.

Εἰδός. Ἐπεσι σαθρὴν γὰρ
τῷ ἀφάντων κῦδῳ. Ἐὼν
δ' ἴδρις πρὸφαντῶ τᾶ σοφία, πάντοτε
Χλωραῖς ἐέρσαις
Ὡς δένδρος αἴσ' εὐθαλές
Υγρὰν ποτὶ αἰθέρα, κλεινοῖς
αὐξεται ἀνδρῶν ἀερθεῖς.

Ἄνδρι Ποιητῇ καὶ Πολιτικῷ
Ἐξαρέτω

ΧΡΙΣΤΟΦΩΡΩ ΤΩ ΚΟΛΗΡΩ
ἔγραψεν

JOHANNES GEBHARDUS,
r.t. Gymnasii Elisabethani Con-Rector,
Professor & vicini Templi Biblio-
thecarius.

B 2 w.

Laudatio

Honori & Memoria

MARTINI OPITI

dicta.

Egimus alumnos Epicuri Magistri sui, qui summum hominis bonum in fluxâ ac periturâ corporis voluptate collocarunt, illam verò veram beatitudinem in virtute positam ne primis labris degustarunt, vicesimum cujusque mensis diem suo deliciarum Præceptorum, quod eo ipso in lucem editus crederetur, singulari ex religione aut potius superstitione celebrasse, ejusque imaginem in annulis, poculis, ac aliis utensilibus expressam, tanquam incitamentum quoddam animi gessisse, ad eoque tanto nomini diebus festis cum summâ veneratione assurrexisse. Christiana Antiquitas, ut aliis de Ecclesia benè meritis sacros dies, ita crastinum MARTINO festum esse voluit, Episcopo Turonensium in Gallia, à modestia, pietate & sanctimonia commendabili, ut qui invitatus ad insulæ honores evehctus, gregi suo devotionis, pro genio illius seculi, regulâ, & exempli sui perpetuâ censurâ benè laudabiliterque præfuisse. Fabulas enim hominum otiosorum de piissimo hoc Præsule traditas, cujus nimirum honori anseres proditionis pænas luentes, victima quotannis, more antiquitus recepto, fierent, non moror. Rectius Orthodoxa Ecclesia hoc die memoriam *Divi Martini Lutheri*, qui tanquam Christianus aliquis Hercules Augiæ illud Stabulum in cætu Christiano non sine divini miraculi argumento purgavit, & tanquam

com-

communis Germaniæ Præceptor viam monstravit, quã
 præviã DEI gratia fideque meritum Christi apprehenden-
 te rectã ad Thronum Misericordiæ, sine ambagibus per-
 tesqua meritorum nostrorum, iretur. Nos verò in hoc
 ipso gravissimorum Virorum confesso, posthabitis illis,
 quos dixi, hæc Martinalia non anserina, sed olorina, Me-
 moriæ ac Honori MARTINI OPITII Poetæ ac Poly-
 historis, cum paucis comparandi celebramus: qui in hoc
 tractu Arctoo veluti quidam Musarum Hercules clavã, ut
 ita dicam, ingenii sui, eruditionis atque industriæ, barba-
 riem literarum & elegantioris doctrinæ, juratum olim ho-
 stem, per istam bellorum civilium diuturnitatem postli-
 miniò quasi redeuntem, acriter & fortiter stitit ac represit.
 Is quemadmodum fictus ille Hercules exantlatis tot labo-
 ribus, & proditis tot victuris ingenii factibus, nuper Ce-
 dani in celeberrimo illo septentrionis Emporio, ex hoc
 mundi exilio, cum ingenti Orbis litterati luctu in cœlestem
 patriam, non à jove fictitio illo gentilium Deastro, sed à
 Christo Salvatore generis humani, cui etiam in ultimo vi-
 tæ articulo verè poenitens cum lacrumis animam suam
 commendavit, assumtus est: docens exemplo suo omnia
 nata mori, & quo illustriora ingenia, eò esse breviora, ne-
 que quicquam nobis relinqui præter dolorem ac desiderium.
 Me certè duo angunt, ut quid facto opus sit, quid
 minus, mecum heream: hinc dolor, quod tanto fidere Patri-
 am, Seculũ tanto ornamento, tanto Patrono me, moderato-
 re meorum studiorum ac Amico desideratissimo, orbatum
 esse sentiam; illinc votum, ut dignum tanto Viro præco-
 nium contingeret, cui nunc supremum Christianæ pietatis
 & popularis humanitatis officium meritissimo suo præstan-
 dum esset. Sed tale votum quod vix summi hujus Seculi

sup

B. 3

Ora-

Oratores, defuncti amici, in Galliâ *Grotius*, in Batavia *Heinsius*, in Allatia *Berneggerus*, in Saxonia *Buchnerus*, in Silesia *Henelius* pro ingenii & doctrinæ suæ ubertate exsolvent, meam mediocritatem vel potius tenuitatem longè excedit. Sed velut duo me urunt & suspensum tenent, ita duo pariter in hoc animi angore solantur & reficiunt: Unum est illud, quod licet verba & sensa magnitudinem argumenti non exæquent, in rebus tamen arduis conatus, etiam impar voluntati, aliquod laudis momentum habeat, quodque officiosa pietas excusationem mereatur; alterum vestra æquitas & faventia, tum in defunctum, tum in me omnium minimum, quæ me à tanto onere admirationis & stuporis tantum non occumbentem sustentabit. Metellus, qui à subacta Macedonia cognomentum insigne retulit, cum Ei mors æmuli sui ob virtutis æqualitatem Scipionis Æmiliani nunciaretur, depositâ omni similitate, quam mutua vivi alebant, Filios suos, quos in summa jam dignatione & auctoritate florentes vidit, memorabili voce ita allocutus est: Ite filii, celebrate exequias, nunquam majoris Civis funus videbitis. Idem nunc liceat mihi sine arrogantia aut adulationis specie palàm affirmare: Viri Silesii, Cives Boleslavienses, vix à Luce Literarum hic loci exorta, vel ætas majorum vel præsens vidit, vel postera facile videbit, præsertim hac Ingeniorum & Studiorum inclinatione, Virum & Civem in suo genere excellentiorem, poeticâ facultate, masculo spiritu, majestate rerum ac verborum, antiquitatis, gentilis & Christianæ, exoticæ & nostratis, historiarum omnium temporum: populorum & locorum, harmonico virtutis & fortunæ concentu majorem. * Si gentis dignitas, natalè solum & patria divinis animabus honoris aliquid ac venerationis conciliare potest, quæ

* Patria.

quæ Provincia domi & foris extra Germaniam ferè cele-
 brior Silesia, ex qua noster oriundus. Quotacunque enim
 provinciarum nostræ, cœli indulgentia, soli clementiâ, si-
 tûs opportunitate, ubertate frugum & metallorû, urbium,
 arcium & vicorum multitudine, magnitudine & munitione,
 ingeniis, moribus, studiis formâque Reip. comparanda
 est. Olim quidem Majores nostri Martis magis quam
 Phœbi exercitiis dediti, & Enniano verbo, magis bel-
 lipotentes quam sapientipotentes fuere; sed ab or-
 thodoxia fidei Lux quoque litteris & humanitati in alta
 illorum temporum pace affulsit. Ex quo olim Philippus
 Melancton æquissimus nostratiû hominum Censor, apud
Henricum Ducem Silesiæ Ligium palûm testatus est: Nul-
 lam gentem plures eruditos Viros in tota Germania habere
 quam Silesios; & paulò post; in nulla parte Germaniæ plu-
 res ex populo discere & intelligere doctrinas; nec plures
 ad Poësin & eloquentiam idoneos esse; produxisse eam
 provinciam *Vrsinos, Logos, Rosinos, Langos*, quorum carmina
 doctissimi Viri in Italiâ laudassent. Simili pacto nuperis
 annis alius foris Silesios suum ingenium esse dixit; alius no-
 strum cœlum beatissimum ingeniorum patrem apud me
 appellavit; alius cûm juvenem quendam Silesium cujus-
 dam Principis juventuri præficiendum maximè suaderet,
 præferendum esse illum cæteris, vel propter gentem, ex quâ
 oriundus esset, cujus rei ipse oculatus testis existere possum.
 Patriam laudare Rhetores fusè præcipiunt, sed iis, quibus
 jejuna ad differendum materia, aut otii abundantia istud
 permittit aut persuadet. Laudum tamen tuarum campum
 alii & peregrini tutius pellustrent, quibus longè minus citra
 obrectationem est; quam ut ego faciam, ô dulcissima mea
 mater Boleslavia. Jactent se alia urbes templorû & Curiarû
 me-

magnificentia, ædificiorum multitudinæ, mercaturæ abundantiâ, civiû hac vel illa civili beatitudine: Ego te sitûs commoditate & amænitate ad nemora & plana camporû porrectam, æris salubritate, terræ fecunditate, paucis Silesiæ oppidis; Claritate verò ingeniorû nulli Silesiæ, paucis Germaniæ civitatibus secundam (quod præfiscini tamen dixerim) esse gratulatione & voto prosequor; quod præcipuè foris & domi æterno illo elogio & summâ titulorum prædicari jam tot annis merueris magnorum Virorum genitrix, educatrix, altrix. Tu ex ignobili prosapiâ oriundum in virtutem altiorem, & ex hac in fortunam eminentiorem extulisti excelsissimæ ac principalis dignationis *Martinum Gerstmannum*, initiò Augustalibus Divi Maximiliani Filiis in Studiis præfectum, postea in testimonium gratæ memoriæ *Rudolfi II.* seriâ commendatione ab Hierarchia electum Episcopum Vratislaviensem; ac ut tempora illa permittebant, etiam ante Pontificis hanc electionem approbantis auctoritatem, (quod argumentum est præcognitæ in Viro Virtutis & clementiæ Cæsareæ atque benevolentiæ Procerum in Præsulem propensissimæ) supremæ Provinciæ hujus præfecturæ suffectum. Fuit ille quidem suæ religionis retinentissimus, sed tamen in diversa sentientes non iniquus; quippe Silesiam, ut ut unum Reip. corpus, non ita pari conscientiæ jure retineri posse judicabat. Egregium hujus equitatis ac moderationis in illo Præsule exemplum videre est, quod *Joachimum Bergium* Trium Impp. postea Consiliariû, virum doctrinâ & exquisita experientia inter sui ordinis homines incomparabilem, Patavii in ædes suas amplissimo Fuggerorum illustriû stipendio conductas, receperit. Quem cum assidue quidam hortatus fuisset, ut Romanam Religionem amplectens in patria Canonatum, ut vocant, honesto

sto studio ambiret, qui gradus sibi foret ad fastigium sedis Episcopalis; se ipsi certè pro amicitia consilio, ope, commendatione & suffragio non defuturum spondens: conscientiam verò renitente monitis illius Consultoris parere aliter non posset; *Gerstmannus* Præsul, quem *Bergius* generis nobilitate, & fortassis etiã aliis virtutibus excellentior, sine dubio (ut ille ipse confessus fuit) in ambitu honorum prævertere potuisset, eo animo illum & benevolentiam post Principatum assumptum, quã privatus, profecutus est. Nec sine piaculo prætereundus *Gerstmanno* tempore superior, sed dignitate inferior, functionibus interim Ecclesiasticis & Legationibus magnus *Henricus Senftlebius*, Decanus Ecclesiæ Vratislaviensis, & Cancellarius Regis initio *Ladislai* & deinde *Imp. Frid. III. Aeneæ Sylvio*, postea *Pio II. Pontifici Romano*, (qui amicum etiam lubenti animo ad Episcopatum Olomucensem evexisset, si *Senftlebi* modestia passa esset) ut patet ex plusculis ad ipsum Epistolis, conjunctissimus; qui à *Sylvio* præoccupatus erat, ut *Cæsari* auctor suaorque serius foret de recuperanda *Constantinopoli*, *Orientalis Imperii* Dominã, quam illo imperante *Turcarum* tyrannus occuparat. Taceo *Jacobum Senftlebium*, *Godinum de Boleslaviã*, *Nicolaum & Petrum de Boleslavia*, à patria potius quam gente, in meliore quam eruditore ætate ita dictos, quos in fastis Senatorum Vratislaviensium comperimus. Prætereo *Hanevvaldos*, *Bartholomæum*, *Carolo Riemio* J.C. ad aulam *Turcici Imperatoris*, Legato à Secretis datum, in itinere fato functum, *Paulum Fratris* in illo itinere comitem, qui perlustratis *Græciæ* provinciis redux, modum ex ambitu retinuit, atque *Aulicæ vitæ* non quidem privatam & umbraticam, sed *Consulatum* in patria mediocrem dignitatem, præferre maluit. *Simonem* transeo, heic

C

Vra-

Vratislaviæ cum laude Cameralem, & benè de Cæsare at-
 que patria meritum. Prætereo *Schavverum*, fabri ferrarii
 filium, devotionis ac prudentiæ prærogativâ inter suos e-
 lectum Abbatem Saganensem; *Sebastianum Gerstmannum*,
 J.C. & Antecessorem in Academia Viadrina, ac Sereniss.
 Electoris Brandenburgici Consiliarium: *Jeremiam Gesne-*
rum, præcipuum Medicum; *Martinum Hilvvigium*, Phi-
 losophiæ Professore Wittebergæ; & quem primo loco
 laudasse debebam, *Salomonem Gesnerum*, modo laudati
 Jeremiæ Fratrem, eximium illum Theologum, qui initio
 Vratislaviæ à Dudithio admirando Viro, Filio suo præfe-
 ctus postea patriæ Scholæ Moderatorem, hinc in illustri
 Stetinensium Pædagogio Professore sacrarum Literarum
 egit; unde ex invidia Aulicorum quorundam, quos de fide
 suspectos fervido spiritus ac veritatis gladio vehementius
 perstrinxerat, Stralesundum & exinde Wittebergam ces-
 sit, fatis ibi concedens non sine æterno posteritatis elogio,
 quod fuerit strenuus incorruptæ Augustanæ fidei assertor.
 Hæc & plura alia Boleslavia sibi, Silesiæ, Germaniæ, sidera
 produxit, & posteritati Exempla dedit; inter quæ sorte
 quidem nascendi & fato aut dignatione, nonnullis impar,
 sed ingenio ac bonis animi, famæque celebritate O P I T I -
 U S cheu noster

— *velut inter ignes*

Luna minores

* *Parentes.* omnes supereminere videtur. * *Parentes Defuncti no-*
stri inter bonos ac probos magis quam inter nobiles & cla-
 ros consendi; quippe illud fortunæ casus, hoc virtutis pro-
 prium est. Patrem autem habuit *Sebastianum Opitium*,
 matrem *Martham Rothmannam*, Senatoris Boleslaviensis
 Filiam. Hanc infanti adhuc lactenti præfestina mors præ-

præripuit; vel hoc tamen beatam, quod tantum Coeli de-
 positum, tantum æternitatis pignus, filium ex sua indole
 corporis forma ac statu quasi figuratum, ut senes, qui ma-
 tronam norunt, rei fidem faciunt, terris dedit. Pater hoc
 amisso scipione & baculo, senectuti suæ ac exilio infeliciter
 superstes, vir antiquæ virtute & fide, prudentique simpli-
 citate pollens, à filii fama & æstimatione multum favoris &
 benevolentia non tam apud doctos, quam apud ipsos lu-
 cratus est Principes & magnates, ut à prudentia tam natura-
 li quam acquisita satis idoneum censerent priores Patriæ
 Rectores, quem in senatum eligerent. In quo officio li-
 cet laborioso & oneroso, ut ratio status exigebat, fidem
 suam diligentiamque, quantum & quamdiu licuit, osten-
 dit; donec vicissitudini rerum prudentius cederet quam
 pertinaciter, & frustra, ut alii obniteretur. * Opitio puero, * *Tempus*
 bella quidem, sed externa, Christiano nomine digniora, *pueritiæ.*
 ac à plerisque Christianis Monarchis promota, à pruden-
 tissimis Viris suasa, contra juratum ac sanguinarium Chri-
 stiani nominis hostem, Divi *Rudolfi II.* Imp. & totius Im-
 perii auspiciis, ductu ac armis fortiter ac feliciter gesta, gli-
 scebant: Sed in Germania tranquilla erat status publici se-
 curitas, ac mutua partium in conscientia negotio diffiden-
 tium confidentia & concordia; & in beato hoc pacis sinu
 studia doctrinarum, efflorescentibus undique per Ger-
 maniam ac ipsam Silesiam Academiis, Gymnasiis Scholis-
 que, ut vocant, trivialibus spiritum ducebant, obviis ma-
 gnis Evergetis, Mæcenatibus & Patronis. Sub hac feli-
 citate publica Noster quidem natus est, sub eadem etiam,
 pueritiam adolescentiamque exegit: sed juvenus ejus, &
 quantum virilis ætatis attingit, inter turbas, tumultus, bella
 transit. * Illa itaque ætate Boleslaviensis Schola provida * *Educatio*
 C 2 Sena-

Senatus cura, à longâ temporum memoriâ saluberrimâ
 ejus auctoritate Legibus constituta, ac electis per id tem-
 pus illarum severis Exactoribus, quales nominatim *Helvigi-
 gius & Gesnerus*, cum cæteris, quorum mentionem paulò
 post faciam, firmata; minimè tamen rigidis ac crudelibus,
 qualem legimus in Chronicis patriæ manuscriptis Orbili-
 um plagosum vel potius tortorem aut carnificem bonorum
 ingeniorum, qui conscius sibi tantæ carnificinæ, & fortitu-
 dinem atque justitiam interpretans, superbo & horribili ti-
 tulo REGEM se MARTYRUM turpissimè gloriatus est.
 Hac occasione bonus ille Parens, sollicitus de recta filii
 Educatione & institutione, utendum ratus, in pietatis mo-
 rumque domestica curâ præcultum, patriæ Scholæ plenius
 erudiendum commisit, arbitrans, non sufficere nasci, nisi
 accederet benè nasci; quod in seminario illo Reip. officina
 artium, palæstrâ recti, quam Scholam nuncupamus, effici
 solet. Patri verò de salute tenerrimi sollicito animum e-
 rigebat, quod ex longinquo Virum tantum, quantû post-
 ea tot annos vidit (& quem utinam diu oculis & animis u-
 surpandum ipsi & nobis DEUS concessisset) certa quædam
 signa prævia futuræ magnitudinis pollicerentur. Quæ quasi
 cunabula & elementa virtutis, animique processu temporis
 ad summum gloriæ culmen perventuri, certo cum naturæ
 experimento in primis statim annis dant gustum. In pue-
 ro statim indoles Opitiana exsplenduit, ut qui celeriter ad
 omnia recta & erecta, ad quæ natus, & à patre destinatus
 erat, ferretur. Ingenium facile, promptum, & multa simul
 ac magna capax, tam quæ Scholæ, quàm vitæ necessaria, à
 puerili ætate discenda sunt; cujus facilitatis & promptitu-
 dinis indicium fuit memoria, omnia percipiens & fideliter
 custodiens. Tantus erat in püero antequam literas nosset,
 ardor

ardor discendi, ut viso libro tam oblectaretur, ac alii futuri Martis pulli ad equi adspectum, tubarum & tympani clangorem; & hoc argumento erat, illum fore olim vivam aliquam Bibliothecam, & omnem animi oblectationem positurum in colligendis, volvendisque libris. Quem admodum verò Themistoclis dicitur ex ferocissimis pullis generosissimi evadunt equi: ita Noster venturus in virtutis adoptionem, in lubrico pueritiæ & adolescentiæ, ut ita dicam, freto, exemplo magorum ingeniorum, titubavit, ac semel, ne semper insaniret, insanivit; sed quem in errorum turbine bona mens, succrescens ætas, parentis ac præceptorum monita à ferocia retinerent. * Opportune tum ludo Boleslaviensium præfectus erat *Christophorus Opitius* Sebastiani illius frater germanus, Latinæ Græcæque Linguae callentissimus, ac disciplinæ, cujus usum in hac Schola supra laudavi, servantissimus, & in concilianda sibi benevolentia hominum singularis artifex; sed brevioris ævi, cum fata Virum, patriæ vix ostensum, in primo ætatis flore inter egregios in rectè educanda juventute conatus præriperent. Hinc non tanquam Patruus, sed verius alter parens, non corporis, sed mentis, non fraterno, sed plane paterno amore puerum amplexus, fovit, produxit, ac prima ei pietatis & doctrinæ rudimenta instillavit, donec decurso brevioris vitæ curriculo Lampadem Successori suo ac Civiparis laudis *Valentino Sanftlebio* traderet, ac quasi moriens illa bonarum mentium examina, formandos patriæ cives, proferenda Seculo ingenia & sidera in manum concederet: qui pœna & præmiorum indissolubili vinculo juventutem in cursu recti retinuit, ut quæ Rex ille à suis subditis conjuncta requirebat, à suis discipulis & timeretur & diligeretur. Atque ut Socrates sibi satis honori duxit, unicum

* Præceptores in Ludo patrio.

habuisse Platonem Auditorem, quem pluris videlicet fecit, quam innumeros alios; ita *Senslebius* hanc gloriam secum in sepulcrum abstulit, quod hoc miraculum & portentum Germaniæ primis artibus ac elementis præfixerit; qui etiam lætis oculis hoc recens exortum sidus vivus vidensque usurpavit, uti ipse gaudium suum de educto hoc magno discipulo minor præceptor candide inter amicos confessus est. Tantus inter utrumque mutus amor ac singularis affectus, ut Patris & Filii nomina charitates invicem reciprocarent. Utique plusquam paternum *Senslebi* meritum erga se Opitius gratissimus discipulorum, honori & memoriæ defuncti Præceptoris publicè hac appellandi formulâ testatus est:

Scribere quòd valui, Pater ô Charissime, vatem

Indigitat quòd me publica fama, tuum est.

Tu mihi vix puero Musarum sacra sequenti

Monstrasti fidâ culmina docta manu.

Nunc sileo, & lacrumis, quas solas fundere possum

Aspergo tumuli gramina mæsta tui.

Quemadmodum vero Præceptores & artifices excolendæ mentis, puerum peculiari curâ habuerunt, raram ejus indolem hortando acuerunt, pro vitili suâ principia doctrinæ instillarunt, immò universa transfundere cupiverunt, suo in docendo abundè officio functi: ita quoque, generosus ille pueri animus se præbuit docilem, acrem, alacrem auscultando, ediscendo, retinendo, fideliter reddendo, interrogando, respondendo, legendo, scribendo, ac se totum ad doctrinam & exemplum præceptorum conformando. In primis puerum laus excitavit, gloria accendit, honor allexit. Itaque ab Antagonista (nam in schola Boleslavienfi crebræ commissiones de prærogativa loci & hono-

ris

ris certantium in alimentum honestæ æmulationis institue-
bantur) victus flevit, nec acquievit, donec victori suum
locum extorqueret, aut in superiorem amisso eluctaretur.
Alit enim æmulatio ingenia, & nunc invidia, nunc admira-
tio imitationem accendit. * Noster ille in Schola commi-
lites primarios & amicos progressu ætatis in privato lare &
aulæ Ligix luce perpetuos coluit & peculiari affectu pro-
secutus est *Casp. Kirchnerum & Bernh. Guilielm. Nüslerum* :
quorum ille non magis sanguine (quippe amitini erant)
quam æquâ virtute ipsi propinquus; hic ortu Fridlandus
ad fines Bohemiæ, qui meam tamen patriam priore longè
potiorem æstimans, à primo literarum cultu illic percepto
jus civitatis honestè ambiens assecutus est: Opitio nostro
ex genuina ingenii, morum, studiorum ac vitæ aulicæ &
litteratæ similitudine omnium, quantum scio, ad extremum
vitæ spiritum longè conjunctissimus permansit: cujus can-
dorem & fidem cum cæteris animi ingenique dotibus pas-
sim Noster in suis monumentis posteritati testata fecit. * E-
nimverò nactus indefesso studio aliquam legendi & scri-
bendi facultatem in liberâ & numeris adstrictâ oratione,
jactis probè fundamentis plus superstructurus, ex paren-
tum & præceptorum consilio Vratislaviam, & urbis & ex-
emplorum celebritate incensus, tanquam in ampliorem
bonarum artium mercatum missus est, ac statim in *Magda-
lenæam* concessit; cui tum dexterrimus ille Palæmon aut
Epicharmus *Johann Hæckelshofius* præfectus erat, qui sta-
tim cognitum adolescentis ingenium ad summa quæq; na-
tum, & ad id domi præparatum amavit, fovit, amplexus,
ac cæteris condiscipulis in exemplum digito quasi mon-
stravit, idemque in lucem & conspectum summorum viro-
rum produxit, Ejus verò potissimum commendatione ma-
gni

* *Condisci-
puli ibidem.*

* *In Scholâ
Vratislavi-
ensi Præce-
ptor & Pa-
tron i.*

gni nominis eâ ætate Medicis, Poëtis ac Philologis *Dan. Bucretio & Cass. Cunrado* innotuit. Quorum ille probatâ adolescentis magna spe & profectibus, dignum deprehendit, quem lectissimo suorum filiorum pari *Danieli & Theodoro* pædagogum præficeret: in cujus ædes, vel potius templum quoddam Oraculi, admissus, viro magno Patrono domestico aspecto, audito atque tacente etiam mirum quantum incendebatur, atque adolescens se ingenio, studiorum diligenti culturâ ac cupiditate gloriæ non tam commendabilem quam admirabilem brevi fecit. Quemadmodum enim periti Aquileges ei loco conjiciunt aquas subesse, ubi conspexerint vaporem mane attolli: ita ex prævio adolescentis ardore studiorum non immerito magnus ille magni hujus ingenii conjector spem maximam de luculentæ eruditionis & maximarum virtutum inexhaustâ scatùrigine concepit. * In hac prolusione ætas interea adulta alabitur, quâ in maturos annos cogitandum erat, cui studio se potissimum addiceret, & an vitæ, an Scholæ disceret. Usus itaque domestici hujus patroni & aliorum magnorum virorum, præcipuè *Henelii*, qui adolescentem ex musteo carmine ante amplexus est, consilio & judicio, atque expensis in utramq; partem consultorum rationibus, tandem Musas cum Gratiis, suavissimâ harmoniâ miscuit; cum studiis accurate Sapientiæ, nō trivialis & spinosæ illius sophisticæ aut insipientis Epicureæ, sed Socraticæ, masculæ, cumque justo Christianæ temperamento sociatæ, Eloquentiam non umbraticam & intricatam, sed gravem ac Politico homini convenientem, verbis splendidam, sensu validam atque auribus nostri seculi accommodatam conjunxit: planè ad mentem eorum, qui ut significarent, *Mercurii ac Palladis* studia conjungi oportere, effinxere olim *Hermathenam*.
Jam

* Institutum
sit.

Jam cum magni sit res momenti, quibus aliquis Doctores ac ductoribus profecerit, & vel audita lectis, vel lecta auditis prætulit: Noster ille audita cum lectis conjunxit; doctores in Gymnasiis & academiis publicos, sapientiâ & Eloquentiâ celebres audivit, ac in primis admonitus Cl. Belgarum scriptoris Sriverii symbolo, legendo & scribendo omnem antiquitatem Græcam & Latinam, Christianam & gentilem sibi familiarem fecit, eruditionem excellentem sibi comparavit, comparatam cum publico communicavit. A Poësi, ad quam forte nascendi, cælesti mente ac Spiritu animoso & alto raperetur, præmerium famæ exorsus, fructum studiorum suorum ad patriam primam, ad Vratislaviam alteram magistram, detulit: donec tandem matura ac viro digna opera Augustissimo Cæsari, Sereniss. Regibus, Illustriss. Principibus ac Magnatibus Imperii & Silesiæ cum magnâ Cæsareæ, Regiæ ac Principalis Clementiæ ac gratiæ usurâ dignissimus Client & præco tantorum Dominorum consecrata dedicata offerret. * Sed nescio quâ occasione, felici tamen, Vratislaviâ Bethaniam Illustris Schönauichii, studiorum olim insignis nutritii, concessit, ut studia & mores in Academiam magis magisque præpararet. Ibi commendatione tam propriarum virtutum quàm *Cass. Dornavii*, in ædes seu potius quandam potentioris aulam receptus, ac filio Magnifici Viri *Tobie Sculteti* de Schvvanensee in Brego-Schiz (quem tempore interregni Bohemici, postquam illustris Burghusius opportunâ morte incendio rerum publico ereptus esset, prudentia insignis, cum experienciâ, usuque rerum singulari conjuncta, in Cameram Silesiæ admoverat,) datus est Ephorus. * Sed paulò post mutatus status Nostri fortunam quo-

* *Præparatio Bethaniensis ad Academiam.*

* *Profectio in Academiam Francofurtensem.*

D

con-

concedens per annum illic cum *Nüslero* suo vixit. Quâ occasione uterque, ille carminibus, hic eleganti & politissimo scripto, Laude *Aranæ* (credo ad æmulationem similis operis, in quo magnus *Gruterus* arcana Rerump. & Principum secreta moresque delineaturus erat, concepto,) Proxenetâ *Andrea Geislero* tum Cancellario Ligio, viam ad aulam & gratiam Illustriss. Celsissimique Principis *Georgii Rudolphi* invenit, sub cujus tutela ac umbra suavissimum illud parolorum postea securè vixit & cantavit. * Hinc *Orestes* & *Pylades* in tempus distracti sunt; *Nüslerus* Lignitium in contubernium *Andrea Geisleri* admissus, & per hunc, explorato ejus ingenio ad Principalem amicitiam nato, in aulam *Piasti*, Civilium ingeniorum veram palæstram, commisso sibi Epistolarum secretarum commercio, evectus est: Opitius verò in patriam rediit, à parente cum necessariis sumptibus Heidelbergam in Nobilissimū illud *Myrtiletum* ablegatus est, tam ob *Academix* & *Bibliothecæ*, inæstimabilis illius thesauri, quàm *Aulæ* magnificentiam & decorum splendorem, ac imprimis *Electoris* eo tempore beatum ac tranquillum Regimen, *Consiliariorum* prudentiam & auctoritatem, domi pariter & foris in Imperio latè florentem. Quæ omnia quanta fuerint bona, nunc demum post amissa intelleximus. Sed istud opus plenum alex transmitto, ac ad *Opitii* fortunam illic spirantem revertor. Heidelbergæ itaque tum maturioris ætatis ac iudicii suffragio, tum ex aspectu & usu maximorum exemplorum, ingenii fertilitas, doctrinæ ubertas, iudicii maturitas, ac, *Varronis* verbo, auctumnitas omnes vires cordis ac oris opes explicare cœpit: occurrentibus materiâ, occasione, fautoribus commendatoribusque, sine quibus nullum magnum ingenium emergere potest. * Inter illos verò fami-

* Heidelbergens;

* & ibi Patroni.

familiam duxit *Georgius Michael Lingelsheimius*, Palatinatus
 verus Nestor, vitæ integritate & morum censurâ Christia-
 nus aliquis Cato. Hic est, qui olim *Friderici IV.* Electoris an-
 te sumtum Principatum cum *Grünradio* quasi Burrho, ipse
 tanquam Seneca, juventutem rexit, postea ab ipso in Con-
 siliam Status adscitus, & ab eodem decedente Filio Succes-
 sori paternus amicus instar pretiosi thesauri commendatus.
 Cujus divini senis, seu potius præmonentis oraculi, non for-
 tunæ Principis, sed ipsi Principi consultum cupientis, mode-
 rata consilia si præ calidis illis, quæ primâ specie læta erant,
 tractatu dura fiebant, eventu tristia desinebant, valuissent,
 res florentiore loco essent. Hic ergo *Lingelsheimius*, quo
 erat iudicio & prudentiâ, & humanitate, Opitium Filiis
 suis in palæstrâ bonæ mentis exercendis, præ aliis præfici-
 endum delegit, quem vel ipsa fama dignum monstrarat.
 Hic dubium & incertum est, utrum plus Patronus ille do-
 mesticus juvenem amarit, foverit, promoverit, in lucem
 & aspectum Aulicorum summorumque Virorum produ-
 xerit; an ille Cliens Mæcenatem suspexerit, extulerit, seq;
 ad incomparabile exemplum composuerit, atque auctori-
 tate illius omnia dixerit, fecerit, cogitaverit. In hujus sinu
 indulgentiâque Opitius lacertos ac toros ingenii movere
 coepit, & ludicra, seria, vorosa, prorosa, Latina, Germanica,
 ubique ambidexter, lusit, condidit, publicavit. Egregios
 tanti ingenii foetus non tam ipsi genitori, quam seculo no-
 vum hoc sidus gratulatus est *Janus Gruterus* (sed quis &
 quantus Vir!) cujus ingenio, consilio, bibliothecâ publicâ
 ac suâ per biennium non sine fœnore usus est Opitius, qui
 etiam id beneficium reverenter, quamdiu vixit, agnovit,
 & mirificis laudibus extulit. Noster etiam illic loci non
 solum vetera miratus extulit, sed etiam recentium specula-

tor curiosus fuit, nec tam mortuis quam superstitibus ævi luminibus concolor fieri optavit, quorum copiâ Palatinus & Alemannia tunc in alta pace luxuriabat. Quis *Hippolysto à Collibus* acutior, festivior, elegantior & prudentior, ac ad aulæ genium, accommodatior & tractandis domi ac foris negotiis dexterior? Virum si nescis, ut Leonem ex ungue, ita ex monumentis perpetuò victuris, nominatim Principe Aulico, Rerump. incrementis ac decrementis, Arte silendi & aliis, ex legationibus item, potissimum illâ ad ordines Fœderati Belgii de tractandis duodecennialibus induciis, in qua multum ejus consilium & opera apud partes valuit, abunde cognoscere licebit. Quis in rebus imperii & Cameralis justitiæ peritior *Nicolao Cisnero* & *Petro Denaisio* Jctis? Quis antiquæ Fruditionis, rerum Germanicarum & arcanorum imperii ac sigillatim Palatinorum scientior *Marquardo Frehero*? Taceo cæteros in Aula & Academiâ, *Evenium*, *Reuberum*, *Ursinum* & *Pareum* Silesios, *Gothofredum*, *Pacium*, *Xylandrum*, *Melissum*, utrumque ab Electorali Bibliothecâ, illum Græcæ eruditionis, hunc Lyrici carminis in Germaniâ Principes ac Signiferos. * Ut verò Noster magnos Amicos invenit, ita etiam familiares ejusmodi, in quibus sua ipsius natura ipsum delectaret, quesivit & invenit, quales erant, alter ille secundum Turnebum Adversariorum scriptor *Caspar Barthius*, helluo Librorum & Eruditionis, cujus ille contubernio aliquandiu usus est; *Henricus Albertius Hamilton* speratum Daniæ suæ decus, nisi fato præventus fuisset; *Julius Zingrefius*, Emblematum & Germanicorum Apophthegmatum collectione clarissimus; *Janus Gebhardus* apud Gröninganos Historicus; & quem præ cæteris genio planè suum interiori affectui seposuerat, *Balthasar Venator* variâ per has patriæ suæ calam-

* atq; Ami-
ci.

lamitates fortunâ jactatus, nunc in aliquem portum apud
 Bipontinum Principem delatus: qui nuper Epistolis dua-
 bus, alterâ Bipontini districtus, alterâ universæ Germaniæ
 faciem miserabilem graphicè posteritati illacrumaturæ
 oculis intuendam depinxit. * Eo tempore fama *Berneg-*
geri Thaletis mei sapientissimi, diu velut arbor occulto
 ævo creverat. Piaculum juvenis noster existimavit, nisi
 etiam vultu facilem & dictu affabilem omnibus, oculis &
 auribus usurparet. Hôc igitur in Argentoratensi Acade-
 mia viso aspectoque non tam virtutes prisca ævi in ipso emi-
 nentes, quam modestiam & pudorem viri omnia quietâ
 industriâ, sine ullâ ostentatione, dicentis & facientis, pro-
 bè sancti & innocentis admiratus est. Vicissim hic curiosis-
 simus ingeniorum æstimator, statim animadvertit, ut Opi-
 tium appellat, exoriens hoc novum sidus, illumque à poste-
 ritate, suum cuique decus pendente, Virgilium Germani-
 cum dictum iri ex veri tripode prædixit. Argentoratum;
 urbem Poëta noster non tantum ab antiquitate & origi-
 ne Romanâ, amplitudine ac Martis propugnaculis, ac in-
 videndâ illa turre, ad quæ vulgus stupet, quantum ab iis,
 quæ prudentiores suspiciunt, à pulcrâ Democratiæ cum
 Aristocratiâ mixturâ, ac immortalis illic nato *Sleidani* opere
 studiorum mercatu, doctorum copia & delectu rotundis-
 simo Epigrammate, quod Galli Sonnetum, Sonnetto Itali
 vocant, decantavit. * Hinc per Tractum Wûrtembergicum
 Tubingæ Professores eximios, *Christoph. Besoldum* Ictum
 & Politicum, ac *Thomam Lansium* salutavit, atque hinc Hei-
 delbergam ad Patronos, Consiliarios vivos & mortuos, ac
 familiares & delicias suas reversus est. Sed ut nullum ma-
 gnum ingenium est sine dementiæ mixturâ, nec compos-
 sui satis quisquam ad Heliconem grassatus est, sic adolescen-

*Excursio in
 Argentora-
 tensem;

* in Tubin-
 gensem, &
 reditus Hei-
 delbergam.

* Iter Belgi-
cum;

tia ejus paulum hæsit ad cantilenas Sirenum, qui morbus communis ipsi fuit cum magnis viris, præcipue cum poetis amandi magistris. Quibus tamen Auctoribus invidiam culpæ nolo defendere, sed nævos ingenii ferendos aliquâ parte puto. * Tam diu autem Noster Heidelbergæ studiis & civili conversationi operam dedit, quamdiu Germania pacata fuit. Moto rerum statu & incendio Bohemico late faces spargente, Palatinatûque ex contagio vicinæ attacto, Opitius flammis se his publicis subterduxit, ac cum quodam Equite Dano migravit in Belgium, officinam Martis, domicilium Minervæ, Prytaneum bonarum mentium & campum illum verè Martium. Pellustratis provinciis Ordd. Fœderatorum, fluviis, propugnaculis & fortissimis munimentis, tandem Leidam devenit, visurus tum urbem tantâ majorum virtute, inter tot hostes, foris ignem, ferrum, undam, domi famem & discordiam civium, divinâ protectione, prudentiâ Senatus ex faucibus incubantis Hispani & jam tantum non prædâ opimâ potientis ereptam: tum Academiam, illud Palladium Minervæ & templum Musarum, in quo magnus Scaliger oraculi loco consultus est, in quo Lipsius, Merula, Baudius aliique magni Viri docere: tum verò *Scriverium*, *Vossium*, *Barlaum*, *Ruthgerium*, & imprimis delictum nostri ævi *Heinsium*, quem olim magnus Scaliger tanquam Filium suum tenerrimè amplexus est, & supra omnia ævi sui ingenia extulit, ac noster Carmine Germanico Phœnicem seculi & æternitatis pulchrum appellavit. Hinc ad alias divertit urbes & oppida, præcipue Amstelodamum, illud nobilissimum & florentissimum Europæ emporium, quò, ut affirmat Belgicus scriptor, tot unico sæpe die ex diversis oris & regionibus appellant vela, quot annus integer dies complectitur. Inde
Hagam

Hagam cum Equite suo pervenit, illam Hollandiæ olim Comitum sedem, nunc Ordinum Fœderatorum Curiam toto terrarum orbe celebratissimam, ubi de pace & bello & aliis Reip. negotiis non magis ad Belgii, quàm totius Europæ statum facientibus, interventum tot Regum & Principum sociorum per Legatos agitur & decernitur. Laborabat autem tum temporis Resp. Batava intestino morbo, à nimiâ *Jacobi Arminii* subtilitate & ejus asseclarum studio novandarum rerum, ut interpretabantur, orto, cui Patres nationali synodo, ut vocabant, Dordrechtii instituto, convocatis eò Gallicanis, Anglicis, Palatinis & Hassiacis, in partem cognoscendæ & componendæ controversiæ, ne quid Ecclesia isto dissidio detrimenti caperet, maturè medicari cogitabant. Exitus negotii tandem is fuit, ut nonnullis patriæ hostibus judicatis, nonnullis capite & fortunis, nonnullis carcere perpetuo damnatis, Reip. consuleretur. Quod magnum exemplum si forte aliquid ex iniquo habuit; tamen quicquid fuit contra singulos peccatum, utilitate publicâ satis repensum esse videri potest. Hæc & alia documenta Noster intueri ac in animo recondere poterat, unde aliquando, uti post factum esse audietis, sibi patriæque Reip. quod imitaretur, exciperet, quodque fœdum inceptu foret, fœdum exitu, vitaret & in aliis animadversum notaret. * Hinc cum Comite suo Dano Equite in Cimbriam citeriorem profectus, in illo nidulo & halcyoniis pacis, cum aliàs in Bohemia exortæ turbæ lento contagio per totam Germaniam, imò Europam serperent, tempus suum scribendis de constantia libris fefellit. Quos & ex aspectu temporum, quibus non liceret scribere ac dicere, quæ sentiret, & tanquam victurum opus, nonnumquam in annum, ut ajunt, domi pressos ante paucos annos in publicum

Cimbricum.

cum

* Reditus in
patriam &
vita Aulica.

cum exire passus est. * Contigit postea, ut Bohemia à suo Domino legitimo armis recuperata, Moravia item & Silesia certis conditionibus compositæ, paulisper respirarent, & Imp. *Ferdinandus II. Georgio Rudolfo* præfecturam totius Silesiæ mandaret. Hic *Opitius* ex *Cimbriâ* in patriam rediit, ac Pro Regi diu iuvenilibus cognitus, postmodum à *Nüslero* & *Kirchnero* propius commendatus, relicto privato & obscuro vitæ genere in aulam concessit, ut in oculis Principis & prudentissimorum Aulicorum tanquam in verâ & Liberali ingeniorum ad Remp. natorum scholâ tyrocini-um poneret publicæ lucis. Ibi pari Musarum & negotiorum studio magis magisque crevit, genio ipsum ac artibus ad istam vitam ferentibus, cum, quod magnum artis præceptum existimant periti, plurimum faceret, minimum de se ipse loqueretur. Hoc tempore duos illos *Heinsii* hymnos, alterum *JESU Christi veri DEI & Hominis*, quem *Casp Kirchnero* inscripsit, amitino suo primario, *Opitiani* ingenii admiratori, alterum fictitii gentilium *Deastri Bacchi*, quem *Andrea Geislero* Consiliario Cæsareo, & Cancellario *Lignicensi* consecravit, è Belgico idiomate in Alemannicum feliciter transtulit. Quibus editis speciminibus non tantum domesticos Patronos, sed ipsum *Heinsium* sibi obstringebat, immò oculos omnium doctorum latè in se convertebat. Quippe his lectis Hymnis & aliis felicissimis ingenii partibus *Abrahamus Bibranus* Flos Literatæ Nobilitatis & Medulla (quod ornamentum tamen, & *Opitio*, & mihi, & litterato Orbi, & Silesiæ paulò post immatura mors eripuit, nostroque usui subtraxit) unicum Silesiæ ocellum nuncupare ipsum non dubitavit. * Præclara de *Opitio* fama non intra Silesiæ & Germaniæ limites se continuit, sed celeritate sua in ipsum Prientem transvolavit, ad
Cla-

* Vocatio in
Transilvani-
am.

Clarissimum & tum maximè formidabilem Principem *Gabrielem Bethlenium* Daciae Dynastam, nec tam potentiâ & rebus felicissimè gestis, quam restitutione Regii sceptri & diadematis, quod oblatum sibi, tandem legitimè electo Regi æquis conditionibus reddidit, eoque pacto cum Augustali Austriacorum domo, contra quam ipsum æmuli Reges, Principes & Resp. non semel exciverant, amicitiam redintegravit, prægloriosissimum. Istum compositâ foris pace domi de ornamentis Aulæ & scholarum, ac instrumentis futuri seculi sollicitus, in tractû nostro per suos Actores inquiri curavit in summæ ac diversæ Eruditionis viros, quibus lauto stipendio & digno honore conductis suas ditiones ornaret, stabiliret, firmaret. Inter quos *Opitius proxenetâ Casp. Cunrado* Medico & Poëtâ Vratislaviensium celeberrimo, ac illius ingenii & gnarissimo & amantissimo, Magno illi Orientis Principi commendatus fuit, ut esset singulare Albæ Julæ, ubi Gymnasium curâ & munificentia Principali efflorescere incipiebat, ornamentum & juventutem studiorum nimis seram ac propè elementariam ad antiquæ Eruditionis & sapientiæ adyta rectâ & compendiò deduceret. In functione illâ Professoriâ publicè interpretatus est *Horatium* & *Senecam*, illum *Epicureæ*, hunc *Stoicæ* sectæ, utrumque tamen oratione masculâ ac sapienti præpollentem ac exactorem virtutis. Hâc industriâ & dexteritate *Opitius* apud Principem recti censorem æquissimum, benevolentiam ac patrocinium, qui ipsum sæpe in aulam ad colloquium & mensam doctis viris plenam vocari juberet, apud alios incultos & barbaros invidiam meruit. Maximus verò fructus hujus peregrinationis fuit, quòd *Opitius*, præmonente ipsum historiâ, latum ita campum habuit cogitandi de origine Gentis Daciae,

E

cicæ,

cicæ, de Decebali formidabilis illic Regis clade, & victoriâ Trajani & coloniis illuc misis: cui historiæ illustrandæ multas Inscriptiones Romanas ex ruderibus corrosis & semesis lapidum fragmentis descriptas congeffit, postea ex ingenio & ratione defectus in iis quosdam supplevit, falsa & dubia correxit, & ad *Grotium*, *Gruterum*, *Berneggerum* horum cimeliorum æstimantissimos transmisit, ut Augustissimo Antiquarum Inscriptionum operi tanquam Appendix addi possent. Ita renovavit noster exemplum *Augerii Giselini Busbequii*, & *Johannis Leunclavii* Oratorum Casareorum, olim in Græcia veteris ævi cimelia non tam sibi quam orbi potius literario colligentium. Hæc occasio & fortuna Opitio nostro animum accenderunt condendi opus illud laboriosum, ac æternitati Veteris Imperii Rom. destinatum, conquisitis hinc inde per omnes Bibliothecas publicas & privatas subsidiis: quod toties promissum, sed tum desultorio Auctoris vitæ genere, tum mole & obscuritate, post amissos scilicet tot per injuriam vetustatis libros, impeditum & tandem dilatatum, demum paulò ante fatalem diem, ut Beatus apud amicos professus est, finitum; desiderio & expectationi amicorum satis fecisset brevi, nisi emittendi conatum Auctoris mors interrupisset. Cæterum Noster cum ex insolentiâ aëris Transilvani, soli a hominum genio, invaletudinem corporis & animi nauseam concepisset, permissu Indulgentissimi Principis, insignum principalis Clementiæ ab ipso Muneribus auctus, paulo ante secundum Transilvanicum bellum contra Austriam motum, tempestatem illam effugit, & in patriæ gremium tum transquillioris, ac ad veteres delicias cum fructu non pœnitendo rediit, & in umbram ac tutelam benignissimi sui Piasii se recepit. In Patriam itaque redox, cujus quanto desiderio in remotis illis oris teneretur ex Zlatna

* *Regressio
in patriam.*

tna Ejus, hoc est, de Tranquilitate mentis composito carmine, apparet, opes illas Orientis & cimelia rara, oculis & auribus Principis, Patriæ, Amicis, sermone & scripto exposuit, ostentavit, publicavit. Inprimis verò Dacia antiqua ipsum totum habuit, in quo opere, omnem famæ suæ, ut ipse scribit, spem & fiduciam repoluerat, in quo extruendo nullis vigiliis, nullis lucubrationibus pepercit, in tot volvendis & evolvendis Auctoribus, tot ventilandis, tot examinandis, tot confutandis rationibus eorum, qui confisi suo judicio sine judicio diversissimas origine situ & genio gentes Getas & Gothos easdem esse voluerunt. Sed illud opus lentius successit, non ob remissum Auctoris animum, sed ob inopiam Columnæ Trajani, passim diu per Bibliothecas quæsitam, tandem post aliquot annos, nescio quo Jove inventore repertam, & Commentario insuper in illam Alfonsi Ciacconii Card. Hispani illustratam. Quem admodum verò pictores eas picturas ac imagines, in quibus omnes ingenii sui vires & facultates periclitantur, in ipso opere per vices seponunt, ac ad aliud quoddam opus accedunt, postea illud ipsum prius iterum in manus sumunt, & diligentius consideratis lineamentis singulis, umbrâ & luce distinctis, emendant & illustrent, quicquid deesse videtur: sic magni Viri opus aliquod victurum condituri, cum intentius laborando remissionem sentiunt animi ac spiritum, telam orsam suspendunt, & aliquod diverticulum in amœnitatibus & lusibus quærentes, ingenium seriâ curâ defatigatum reficiunt, quo respiramento facto acrius & alacrius opus iterum aggrediuntur, & ut posteriores curæ ac dies magistræ sunt priorum, longè accuratius vident, quæ antea ipsorum aciem fugerant. Ad alia itaque Opitius amœniora & venustiora per intervallum aliquod secessit: in quo Epistolas Dominicales & Festivales anni, exemplo Posthii

Palatini illius Poëtae & Archiatri idem de Evangeliiis facientis, jussu Principis Lignicensis, versibus reddidit, singulisque singulare carminis genus aptavit, ut melodiis *Gandimela* Galli Musici canerentur. Interea dum Opitio

Ludere quævellet, patrius permisit Apollo,

Julius Guil. Zingrefius amicus Nostri ac strenuus patriæ linguæ vindex, adhibitis in consiliū aliis harum literarum calentibus, & tanti Poëtae famæ illustrandæ instantibus *Lingelsheimio, Berneggero, Venatore*, aliisque, quorū è meliore luto finxit præcordia Titan, errantes longè lateq; Musas in unum corpusculum collectas primus, cum adjunctis aliorum poematis, non quidem contemnendis, sed Opitiano tamen genio longè, vel Auctorum ipsorum confessione, inferioribus, Argentorati publicis typis excudi curavit. Quæ Editio post lapsum biennii novam, multis accessibus auctiorem, novâ curâ luculentiorē, & mundicie ac politurâ elegantiorē ipso volente & curante Auctore maturius lacessivit. Porrò ne tædium aut satias loci, rerum aut hominum sibi & aliis oriretur, interdum excurret in urbem patriam, cui quantum se debere fateretur, & quantum eo solo, in quo initia vitæ, doctrinæ & boni omnis accepisset, delectaretur, multis carminibus & Præfatione Libelli, de Germanicâ Poësi ad Ronsardi formam compendiosè scripti, testatum fecit; interdum etiam amicos & patronos animi gratiâ in prædiis suis invisit, ac urbis turbæque fastidium deliciis ruris & solitudine edulcoravit. *Immò pedem etiam extra Silesiam ad Hermunduros & Saxones extulit, ut Lusciniam illam ad Albim vultu usurparet, *Buehnerum*, cum quo fermè in contubernio per integrum semestre dies colloquiis eruditis ac Sermonibus Socraticis traduxit, ubi Troades divinam pridem illam Senecæ Tragædiam

à se

*Excursus in
Mysiam &
Saxoniâ.

à se versam publicæ luci dedit. Ea occasione famâ & nominis celebritate allectus in Aulam Potentissimi Electoris Saxonix, Amicos *Seuffium* Poetam & Poetarum studiosissimum, & *Anesorgium* Electorali juventuti præfectum salutandi causâ: ac postmodum in almam magnorum ingeniorum nutriculâ continentissimam, Aulam Literatissimi & omni genere cumulatissimi Principis *Ludovici Anhaltini*, à *Daniele Eremitâ* Legato Etrusco aliis prælatam, excurrit, tum hunc ipsum Evergetam studiorû & in fovendis Poëtis Augustû aliquem veneraturus: tum amicos ejus ornatissimos, *Tobiam Hübnerum* versione Salustii *Bartasianarum* hebdomadam & Legatione paulò ante Anhaltinæ Illustrissimæ Domus nomine ad Principem Silesiæ Lignicensem susceptâ sibi cognitum, uti etiam *Dietericum Werderum* versione operis Tassiani de recuperato regno Hierosolymitano celebrem compellaturus. Hinc in patriam redux gratus fuit & Principi & aulicis & amicis omnibus. In hoc absentix Opitianæ intervallo Ligius Princeps à parricidâ non nominando, nobilissimæ & in Ligiam domum devotissimæ familiæ excremento, patriæ in his turbis regendæ divinitus servatus est. Ausi nefarii non aliud præmium sibi nequissimus bipedum conciliavit, quàm quòd æternam infamiam sibi ac maculam generi suo inusit. * Sed cum Opitius vix

* Salutatia
Aula Casar
rea.

è vicina Saxoniam in patriam ac in Aulam se recepisset, commodè accidit, ut ab Illustrissimo Principe, boni publici causâ promovendi, in Augustalem Cæsaris Aulam Consilio & Eloquentiâ promptissimus *Cassp Kirchnerus* præ aliis dignus visus esset, qui a blegaretur. Hic Legatus Opitium Comittem itineris & consortem quorundam negotiorum adfcivit, ut non tantum Fulmen illud Majestatis Imperatoriæ, ac pariter benignissimum Austriacæ Clementiæ sidus, Se-

* Vita ali-
quandiu
desultoria.

renissimos Filios Augustales spectaret, verum etiam poten-
tes Cæsari samicos ac magnos Imperii illius maximi Adju-
tores, quos Oculos, Manum, Mentem Augusti Domini ap-
pellare licet, in primis *Nostitium* Imperialis Aulæ Consili-
arium Amplissimum & Silesiæ tum temporis singularem
Patronum salutaret. Ad quem Opitio nostro tum Lega-
ti valida commendatio, tum magis excellens juvenis vir-
tus & præcepta passim fama de felicitate carminis scribendi
aditum fecit. Ac tunc opportunè gloriosissimæ Serenissimi
Archiducis *Caroli* inter summam futuræ gloriæ spem præ-
repti memoriæ Epicedium Germanicum condidit, quod
in gratiam exterorum quorundam potentiorum, Latinum
quoque reddere iussus est. Atque hoc fuit initium & gra-
dus ad Cæsaream clementiam, honores & dignitates, quas
paulò post accurante *Dohnano Burggravio* meritissimo suo
adeptus est. * Post reditum desultorio & vago vitæ gene-
re vixit, cum eum nunc Vratislavia, nunc Brega, nunc Li-
gnitium, nunc hæc vel illa Aula, nunc Nobiles Amici, nunc
docti viri & aliena musea tenerent, ut verè ipse de hoc statu
affirmaret, se domi peregrinari. Sæpe se Aulæ invito Prin-
cipe subtraxit, in Patriam secedens, ut in tranquillo secessu
ac nidulo paterno sator honorum, negotiorum, splendo-
rum, quæ indulgentia Principis ipsi obtulerat, recognosce-
ret, quantum beatitudinis sit momentum, in secreto lare de-
litescere, & in literis, sine quibus homini sapientiæ studioso
vita non vitalis est, tranquillè & securè vivere. Quemad-
modum verò puellam virtute moribus, formâ & dote in-
signem certatim proci hinc & inde ambiunt: ita Opitius
â summis, mediocum & imis petitus est. Sed suam ope-
ram multis negavit, nonnullis addixit. Quanquam enim
animo volvebat profectioem in Galliam, ut florentissi-
mum

mum illud armis & literis regnum perlustraret, ac sidera
 non tam Gallia quam totius Europæ, quæ hæcenus in scri-
 ptis & famâ traduce veneratus erat, coram adspiceret &
 coleret, cujus itineris nullo suo cum sumptu, fructu autem
 maximo conficiendi pulchram occasionem offerebant qui-
 dam Equites Silesiæ, quorum à studiis & moribus esse ro-
 gabatur; fata tamen & fortuna hominem negotiis majori-
 bus aptum & commodum luci publicæ destinaverant. * Nam
 dum intra spem metumq; fluctuans, quodnã vitæ genus in-
 stitueret, Illustris Baro *Dobnanus*, cui à *Kirchnero* ab ingenio
 & expediendi promptitudine pridem fuerat commendatus,
 annuente Principe, cum Opitio lautis conditionibus trans-
 egit, ut esset sibi ab Epistolis secretis, ac iis ad summos Ma-
 gnates, cum quibus ipsi ratione status publici & muneris
 à Cæsare commisi multum commercii erat, dirigendis;
 uteretur interim quâ vellet libertate sentiendi, otio verò
 frueretur apud se literario. Hæc omnia ex lege Conven-
 tionis sanctè inter utrumque servata sunt. Illustris enim
Burggravius ex suo ingenio, sideris instar ad omnia celer-
 rimo & igneo, similes ministros requirens, statim Opitium
 studiis ac rebus gerendis natum, seculi moribus ac auribus
 accommodatum inter ipsa negotia & dexterrima ministe-
 ria exploravit, fidemque ejus & in arcanis silentium de-
 prehendit. Unde ipsum ad Principes & Magnates able-
 gavit, ut nomine suo quâ valeret concinnâ & decorâ ora-
 tione, suis usibus animos inflecteret. Inprimis usus est illo
 in Epistolis ad Pontificem, Cæsarem, Reges, Principes,
 & quoscunque alios eminentes exarandis. Quo concordi
 instituto & Dominus & Minister, quisque suo gradu, sum-
 mis orbis Monarchis eorumque magnis amicis commen-
 datissimos se effecere. * Enimverò præter cæteras dotes in

* *Transitio*
in Aulam
Baronis à
Dona.

Nostro
 * *Virtutes*
aulicæ.

Nostro fuit conciliandæ ut omnium hominum ita præcipuè Principum & potentum gratiæ ac promerendi amoris, comiter se gerendo & facundè alloquendo, efficax studium ac planè singulare quoddam artificium: quo non magis Domini sui indulgentiam ac munificentiam provocavit, quam aliorum & interdum odio partium & invidiâ personæ alienorum animos conciliavit, & ad suos usus adjunxit; Scipionis quasi Africani exemplo, in quo tantam fuisse legimus comitatem atque ad omnia naturalis ingenii dexteritatem, ut barbaros etiam ac hostes infestissimos facundè alloquendo sibi conciliarit. Nec sola hæc virtus aulica suffecisset, nisi etiam tempori ex Politicorum præcepto inservire potuisset, nisi frontem ex aspectu utilitatis publicæ aperire, mentem autem tegere didicisset, nisi mores & vultum non in gloriam aut voluptatem, sed rei agendæ causâ fingere, non uno quidem semper gradu, sed unâ viâ iter ambitione & periculis vacuum pergere, adeoque non eundem in mari publico cursum, sed portum tenere scivisset. Quid de modestiâ Ejus dicam? Opitius arte & flexu dextrè utens, nullius sponte servilis sententiæ Auctor, sed quoties necessitas ingrueret, prudentiam attemperans, multa sinistrè ab aliis detorta, in melius pro virili interpretabatur: quo temperamento effecit, ut apud *Dominum* & alios, æquabili auctoritate & gratiâ vigeret. Nec gestis, quod alii gloriosuli cum suo damno faciunt, suis exultavit, sed gloriam rei effectæ ad Dominum suum retulit, atque ita virtute in obsequendo gloriam absque invidiâ invenit. Quid de silentio proferam, optimo illo atque tutissimo rerum administrandarum vinculo? Noster & res magnas sustinere, & magnas tacere æquâ arte calluit; arcanus ipse in commissis sibi nec arcanorum curiosus scrutator,

cum

cum, monente oraculo Corneliano, abditos Principum sensus & si quid occultius parant, exquirere, illicitum æquè ac anceps sit. Cæterum rogatus, ubicunque res postulabat, fortiter nec obnoxie sententiam dixit, interdum & joca seriis miscens, ut erat verè Apophthegmaticum ingenium, aut Laconica brevitate, utens verbo sensum expressit, quod in animo haberet illud:

Ridentem dicere verum

quid vetat?

* Sed quid aulae convenit cum privato laire, cuius Opitius * Aula Doh-
nana ratio. antehac tantus erat cultor? quid negotiis cum otio? quid ambitioni honorum cum animo sua sorte contento? illa omnia Opitius antea sprevit, & risit, hæc elegit, amavit & voluit. Apage quisquis ita senserit. Aula non orans Tranquillitati bellum indicit: Dohnana certè fuit vera palæstra exercendarum virtutum. Licuit illic animum spissâ negotiorum mole, remissione ac otio opportunè reficere. *Burggravius* ipse doctus heros & doctorum admirator, qui ex veneratione eruditionis & ingenii præcipuè Opitium in suum convictum adsciverat, non nisi à doctorum, in primis dilecti Opitii colloquiis, quos in mensâ convictores, in deambulationibus socios, in itineribus comites sibi iungebat, voluptatem & remedium tædiorum petere solebat; exemplo *Severi* Imperatoris, qui in rebus ac negotiis imperii arduis à Literatis, iis maximè, qui historiam norant, requirebat, quid in talibus causis, quales in disceptatione versabantur, veteres Imperatores vel exterarum gentium fecissent. Quoties mensæ Dohnanæ, Proceres, Legati, aut alii in togâ & sago summi viri interessent, & de ratione status discursus reciprocarentur, de Pace, de Bello, de quæ omnibus Reip. negotiis; Opitius à Mæcenate suo illis monstra-

F

tus,

rus, deque sententiã rogatus, liberè semper, quid sentiret, respondit, atque quo erat artificio conciliandæ benevolentia, & sagacitate iudicii, omnium animos hoc modo sibi conciliavit. Credunt Annibales & Cleomenes, qui rogati sunt & libris addicti, quiq̃ seriò nunquam hostem, nunquam castra viderunt, nunquam denique partem alicujus bellici muneris attigerunt, eos non posse iudicia de bello militiæque muniis ferre: sed noster ille pro suã prudentiã iudicioque tam naturali, quàm per doctrinam ex historiã bellorum officinã acquisito, & longo rerum usu apud Mæcenatem suum, qui in pace & bello, consilio & armis eminebat, aucto, inter sagatos prudenter differuit, & quid factò, quid non factò opus foret, distinxit. Ubi ille sobriè iudicantibus non modò censore suo *Dohnano*, sed aliis etiam summis Ducibus, oracula Martis loqui visus est: non secus, ac *Brissaco* Gallorum Duci *Georgii Buchanani*, qui tum illius filiorum studiis præfectus erat, prudens consilium nec exsors boni eventus arrisit. In circulis omnibus, in conviviiis, in constrinis, in tabernis multi sunt otiosi & curiosi, qui, exercitus quomodo ducendus, ubi castra metandum sit, sciant, quæ loca præsidiis occupanda, quando cum hoste confligendum, quando quiescendum sit, pro opinione suã consilium somnient, qui vota pro studio aut odio partium præcipiant, qui victoriam ante triumphum canant, aut falsam nuncient: cùm non solidè versatus in literis Politicis & Historicis, negotiisque aulicis probe subactus aliquis de belli statu & militiæ studiis iudicare ausit & rectè possit? Ac ut togatis quibusdam iudicium de bello & militiã concedimus: ita nec sagatis & militaribus, naturali prudentiã polentib⁹ artes pacis, queis in otio civili sit regendū imperium, deesse semper, aut castrensis jurisdictionis paulò obtusioris

ris

ris peritum, calliditatem fori exercere non posse, statuimus

* Castra quidem suasu Heri sui sub summo Præfecto Copiarum *Pechmanno* semel adiit *Opitius*; sed excursionem factam, pulsus *Pechmannianis*, se ex postremis inter pugnam, primum ac principem in fugam factum postea commemorans, facetè sub suâ personâ galeatos illos lepores militari scommate, ac castrensi jocandi consuetudine tetigit, ac ne sibi quidem ut domestica quoque vineta cæderentur, in his festiuis & aculeatis versibus pepercit. * Ita postquam castrensem vitam plurimæ fortunæ egentem videret, & quartâ Lunam natum se, ac Sejano equo, ut facetè jocatur, infelicissimè vehi se putaret; castris valedixit, & procul à Belli fulmine esse maluit: Martem vero divino hymno potius, (si ita cum gentilibus Christiano loqui liceat,) quàm victimam sui placere voluit. Inde consilio, calamo & linguam pugnatorum barbariem veterem suum hostem aggressus est, quam certè per ista infelicia bella nostris oris, scholis & cordibus incubantem fortiter adhuc represit, donec Deus sineret. Quotiescunque enim Burggravius vel in castra, vel ad alia Cæsaris munia peregrè iverat, cum Libris veteribus suis amicis in gratiam rediit, quorum usum etsi nunquam planè dimiserat, tamen paulò majorem nactus, quotiescunq; negotiis herilibus solutum aliquam ratione se videret; cœpit concessio otio totus perfrui. Inprimis verò ad seriam & altam curam Daciæ suæ animum applicuit bona fide. Quod si tot libris legendis, tot monumentis evolvendis, falsis emendandis, obscuris illustrandis ac perpoliendis, tot laboribus & lucubrationibus exantlandis defatigatum se persentisceret, ad carminis amœnitatem, tanquam ex jactatione in tranquillitatem, ex oceano in portum refugit; atq; ita nullum tempus in negotio & otio sibi

* Experimentum militare.

* Reditus ad Musas.

frustra elabi passus est, omnesque horas collegit & dispensavit, ac à se officii rationem ex præcepto Samii Philosophi exegit. Quoties etiam pangendi carminis satietate & tædio occuparetur, illud vel foris commercio literarum ad viros aut dignatione aut eruditione celeberrimos & amicos, quos sibi foris claritudo eruditionis & celebritas famæ latè per Germaniam, Belgium, Galliam, Angliam, Poloniam conciliaverat: vel domi civili conversatione, animâ & sale humanæ vitæ inter familiares, quibus & legendis cautus semper fuit, & retinendis constans, excussit. * Foris præcipui erant *Lingelshemius*, communis noster *Thalesille*, *Gruterus*, *Berneggerus*, *Grotius*, *Heinsius*, *Salmasius*, *Tilenus*, *Rigaltius*, *Buchnerus*, & quam plurimi alii, quorum nomina in æternitate temporum & famæ ore versantur. Domi erant ipsi conjunctissimi, *Caspar Kirchnerus*, & *Bernhardus Guilielmus Næstlerus*, perpetui usque in fata fratres sodales, qui illius pridem in medio fortunæ & honorum cursu præmesse vitam & res gestas peculiari libello suasu & hortatu Amplissimi *Henelii*, posteritati condita reliquit, atque ab altero suo superstite hoc genus pietatis debitæ exspectat, quod ille multis aliis illustribus & amicis officium lubens præstitit. Si hic recensere vellem omnes Patronos, Fautores, Amicos, primi, medii, imi subsellii, Principes, Comites, Barones, Equites, Consiliarios, Senatores, hujus & aliarum urbium, diversa sentientium de religione, Reip. statu, literis hominum; quos ingenti festivitate, sale & Socraticis sermonibus, morum concinnitate & urbanitate quasi licito & honesto excantamento & philtro ad amandum, colendum, fovendum, extollendum Opitium allegerat & sibi devinxerat, citius tempus quam sermo licet in maximâ magnorum nominum copiâ me deficeret.

* Ca-

* Amici.

* Cæterum otii sibi à *Dohnano* concessi rationem satis laudatam reddidit, editis Panegyricis Cæsaris, Principum ac aliorum virorum honori, mortuorumque memoriæ scriptis, quo pulcherrimo & regio plane scribendi genere plurimum delectatus est, ac eo ipso in gloriam veterum Panegyristarum feliciter assurrexit. * Quemadmodum verò volucris non adsueta est in nidulo suo hære, sed liberrimo per infinitos spatiorum tractus gaudet aëre frui: ita & Opitii cœlestis mens motu gaudens uni Silesiæ, uni Vratislaviæ, uni Museo se includi pati non poterat. Ac tametsi olim in desultoria illâ & juvenili peregrinatione, cujus supra mentionem fecimus, fructum ejus rei aliquem præceperat: nec plenum tamen illum, nec totum, certè vix doctrinæ non æquè prudentiæ comparandæ aut moribus hominū pernoscendis parem, degustasse sibi visus est postea, cum communi errore deceptum se diceret, qui lustrandis regionibus adolescentiam potius quàm sagaciorem ætatem occupasset, & quidem illis, quarum maximè mores, & instituta Reip. ac hominum ingenia scire è re patriæ foret, præcipuè Galliis, licet non tam suâ voluntate, quàm necessitate procul habitis. Jam igitur occurrente optimâ occasione, *Dohnano* sumtus itineris Gallici liberaliter pollicente, maturo ævo, maturo judicio, ad portum veræ prudentiæ cursum directurus, voto suo & desideriis satisfacere decrevit. Antequam verò se huic itineri indultu Patroni sui accingeret, præ gaudio animi per tot spatia terrarum evoluturi, de peregrinatione, in divinâ suâ Herciniâ, Colloquio Bucolico, in quo Trigam lectissimorum & virorum & amicorum Dialogistas, *Buchnerum*, *Nüslerum* & *Venatorum* introducit, festivè ita philosophari voluit: Nihil in mundo absque motu & peregrinatione perpetuâ esse: so-

* Panegyrici.

* Itineris Gallici consilium.

lem illum moderatorem temporum & illustrissimum siderum principem singulis diebus per orbis terræ vastissimum spatium circumvolvi; Lunam & universum siderum, Lucretiano verbo, ducatum circuitione certa circumagi: atque eadem suo jucundissimo aspectu discursantes solari, navesque domos illas errantes in cursum rectum dirigere: mare per vices certis horis defluxum & refluxum instituerre: quadrupedia ex nemore in nemus errare: pisces è mari in flumina descendere: volucres vere ineunte gregatim adventare: uno verbo totam, naturam nos ad peregrinandum invitare, deque patria tandem non hac caduca tot morbis obnoxia, sed cœlesti & æterna ut cogitemus, monere. Erant quidem avocamenta, quæ institutum Opitii impedire poterant, patriæ charitas, charitatum omnium maxima, studiorum ac librorum familiaritas, parentis suam spem in filio unicè figentis senectus, tot amicorum conjunctissima necessitudo, & ut ipse facetè jocabatur, amicarum blandissimarum Sirenum amabilitas: sed mens altissima cupiens, utilitas publica & privata, Galliæ nobilitas, illa humanæ felicitatis epitome, ille deliciarum omnium paradisus, ille mundi ocellus, illa universi gemma, illud serenantis fortunæ domicilium & regio, ac præcipuè Burggravii *Dohnani* persuasio, de statu illinc cognoscendo instructio, magnorum virorum, quos sibi scriptis & litteris amicos pridem conciliaverat, coràm intuentorum salutatio, maturando itineri auctores & suasores erant.* Profectionem itaque aggressus è Silesiâ Dresdam petiit, tum Electorem Senerissimum, cujus gratiâ pridem fructus erat, tum etiam amicos salutandi causâ, in primis *Seussium* Silentariû illum, Poetam ipsum & Poëtarum amantissimum, & *Anesorgium* Principibus juventutis Electoralis præfectum,

* *Transitus per Germaniæ aliquas provincias.*

fectum, virum variæ doctrinæ, linguarū hominum & rerū cognitione præstantissimum. Hinc Lipsiam concessit, & præter Academicos Professores *Casparem Barthium*, illum magni nominis Criticum, suum olim contubernalem dulcissimum, amplexus est. Inde in Thuringorum illustri *Gothano Gymnasio Johannem Weizium* eruditissimum Philologum, illic Rei scholasticæ summum Præfectum, compellavit: postea rectâ Hanoviam, ubi *Johannem Philippum Paræum* salutavit, & Francofurtum, celebratissimum illud Europæ emporium, perrexit, & in eo clarissimæ eruditionis antiquæ & novæ, omnium ætatum rerumque inprimis atque secretorum imperialium cum *Hortlebero* proditorem fidelissimum, *Melchiorem Haiminsfeldium Goldastum*, Trevirensium Electoris Consiliarium, Hospitem humanissimum expertus est: ex quo multa de statu Germaniæ & Europæ, tanquam thesauro inexhaustæ peritiæ, cognoscere poterat. Francofurto Argentoratum versus iter instituit, ac illic per menses aliquot substitit, tum ut in Romanâ illa olim Colonia, Libertatis illibatæ sede, ac vicinâ Galliæ non inimicâ se ad Gallicum iter accingeret, tum ut magnas illas animas videret, *Lingelsheimium*, cujus divini senis ac Nestoris fruendi causâ, in mensam & contubernium ab Hospitali illo Jove receptus est, & *Berneggerum* virum eruditione & judicio summum, modestiâ verò & pudore omnium maximum, qui tantopere sibi de adventu Opitii gratulatus est, ut illud gaudium ne apud me quidem in literis dissimularet; *Josiam Glaserum* Reip. Secretarium, atque tum Spes futuris annis, nunc eximiæ ac raræ frugis viros, *Freinsheimium*, Generum *Berneggeri*, *Flori*, *Taciti* & *Curtii* curatis editionibus ac Panegyrico magno seculi hujus Principi scripto clarissimum, & *Bæcle-*

VHM,

rum, eloquentiæ claritudine & studiis *Sturmio* & *Junio* accensendum. Horum ipse quemque pro merito ac loco adoravit, salutavit, compellavit, Ab hoc optatissimo secessu & diverticulo, immò sinu tantorum virorum & amicorum, inprimis *Lingelshemii*, ex quo tanquam Catone aliquo totam Europæ scenam, fabulam & modum agendi à multis retrò annis usque in hoc temporis momentum ediscere poterat, divelli se vix esset passus, nisi negotium illud, ad quod à *Dohnano* (qui tùm ab Imperatore *Ferdinando II.* in Borussiam missus Gedani jussus substitit, de cognoscendis suspectorum animis & consiliis, num pacem, num bellum vellent) destinatus, exhibito novo rem aggrediendi ac agendi præscripto profectionem urfisset. * Argentorato itaque Lutetiam, dubito an Urbem an Orbem aut Regnum integrum appellem, (certè quam *Carolus V.* Imp. à *Francisco I.* Gall. Rege interrogatus, non Urbibus, sed propter tantam amplitudinem, tantam populi frequentiam, tantam rerum omnium copiam Provinciis accensuit) tanquam in compendium quoddam mundi ac divitiarum omnium, recto & citato gradu contendit. Quemadmodum verò in *Ceimeliarchio* *Dresdensi* Ducis *Saxonix*, *Monachiensi* *Bavariæ*, aut *Stutgardienti* *Wûrtembergiæ* tot genuina naturæ miracula, subtilissima humani ingenii inventa, rarissima manuum artificia, tanta copia ac abundantia oculos curiosi lustratoris & arbitri quasi perstringunt; ita Lutetiam ubi venisset *Opitius* noster, videri poterat nescire, quid prius, quid posterius spectaret, tractaret, observaret, admiraretur. Quanquam ut *Gallia* est *Europæ* Lumen, ut *Lutetia* *Parisiæ* Gallix oculus; ita supremi *Parlamenti*, ut suo idiomate antiquitus dixere, *Curia* *Lutetiæ* est pupilla; illa *Curiarum* *Gallicarum* prima,

* *Iter Galli-*
cum.

ma, illa Parium *Franciae* Curia, illa illustrissima Majestatis
 Galliae Regum effigies, Senatus heroum seu deorum, ut
 Pyrrhi Legatus de Romana olim judicavit, Concilium, in-
 nocentiae custos, æ qui iudex, iniqui vindex, Principum
 arbiter. Hæc Curia, hoc templum justitiæ vel solum di-
 gnissimum erat, quod susceptæ in Galliam peregrinationis
 Opitioscopus esset: quippe hîc prudentiam peregrinato-
 res, si ullibi gentium, addiscunt; hîc omnes Politicorum
 Tabulas explicatas vident; hic tanquam in palæstra Ratio-
 nem, statûs in toto terrarum orbe constituendi, stabilien-
 di, mutandi, disceptatam cognoscunt; hic tanquam ad
 prudentiæ cotem ingenium exacuunt, iudicium formant &
 firmant, & audiendo ac videndo illa admiranda, thesau-
 rum quendam in postus Patriæ depromendum recon-
 dunt. In hoc itaque theatro quot & quanta contempla-
 tus est Noster! quot & quanta non tam à libris, quàm ab
 hominibus politioribus conquisivit, quæ in cœlestis abys-
 sum mentis demitteret, iudicio digereret, patriæ commu-
 nicanda reservaret! Vulgata illa, non vulgaria tamen, quæ
 initiantes peregrinatores vident & audiunt, ac reponunt,
 de Galliae moribus, Legibus, situ, juribus, provinciis, urbi-
 bus, Regimine Regio, Curiali, casibus urbanis, bellis, even-
 tis veterum, ex libris & conversatione pridem didicerat:
 sed via ineunda ipsi erat ad arcana præsentis status: an libra
 Europæ in æquilibrio immota constet, an hæc vel illa lanx
 mota prævaleat, arbitrandum sibi putabat. Cui arbitrio
 instituendo erat ipsi opus aliquo versimodo ac sagacissimo
 Mercurio, quem obvium & ad omnia promptissimum et-
 iam invenit. Is erat ominoso magnitudinis suæ cogno-
 mento *Hugo Grotius*, Belga, sed qui Belgicum ingenium e-
 legantiâ, amœnitate ac urbanitate Gallicâ concinnè mi-
 scuit,

scuit, à patriâ exul, Regi Galliarum charissimus cliens, Principibus Regii sanguinis gratissimus, Curialibus ac summis quibusque viris intimæ admisionis amicus ac delictum. Hic ipse in tanta eruditione, in tantâ dignatione humanissimus, eâ quâ pollebat, comitate Opitium, cum quo jamdudum commercium literarum intercesserat, quique hominem à vindiciis Germanicæ linguæ, & speratâ antiquâ Dacia amare cœperat, tantam miratus in tantillo corpusculo animam, complexus est. Hujus magni viri, etiam si cum maximis comparetur, domum, quam tanquam Oraculum quoddam Delphicum Legati maximorum Regum & Principum, Curiales, Consiliarii Regii ac Regni frequenter invisebant, Hospitali illo Mercurio humanissimè Nostrum invitante, quotidie Opitius frequentavit, nec ab ipso unquam nisi doctior, melior & prudentior abiit. Ex hoc Viro *Scaligeri* manu ita formato, de bellis, fœderibus, pace, & aliis Christianæ Reip. hinc nascentibus incrementis, decrementis, morbis ac remediis, tanquam ex ipso prudentiæ tripode singularia, quantum licuit, arcana didicit. Celebrabatur eo tempore Lutetiæ Parisiorum pulcro instituto & laudabili, acuendis ingeniis & iudicio firmando, quot diebus fermè privatorum conventus, in domo Puteanorum, ubi de statu totius Europæ exercitiî causâ diventilare & disceptare solebant, cuique conventori liberè & Gallice enunciare, quæ sentiret, liberum. Eò *Grotius*, qui, quotiescunque per graviora negotia vacavit, libenter accessit, Opitium manu quasi adduxit, eumque flori ac medullæ virorum illic congregatorum cum tantâ laude ac commendatione stitit. Qui omnes illum Latinè loquentem Gallico idiomate, ut solent, respondentes amplexati, non tam in Collegium suum recepe-

ceperunt, quam ipsimet invitarent, sibi de tanto hospite mirificè gratulantes; nec ipsum sine invidendo Elogio dimiserunt, jam se audito Opitio dictitantes credere, Musas etiam trans Alpes sub Arctoum cœlum transvolasse. Porro non tantùm illo, quem dixi, parario & proxeneta, sed etiam propriâ virtute prævia & fama sibi fores ubique aperiente, accessit in Museo Cl. *Salmasium*, nunc *Scaligeri* apud Batavos optionem, nostri seculi Varronem; in regno suo librario *Nicolaum Rigaltium* Bibliothecæ Regium Præfectum; *Puteanos* magni Parentis magnos Filios; *Hottomanum* avo & Patri simillimum, patricio apud Vratislavien-
ses genere oriundum; *Franciscum Thuanum*, *Jacobi* Filium, ac *Danielem Tilenum* Aurimontii è Silesia oriundum, magni nominis Theologum, ac summum planè Silesiæ olim ereptum sidus, aliosque innumeros doctissimos viros, quorum Lutetiæ, in compendio illo Galliæ, tanta copia & tantus delectus, quantus vix usquam alibi gentium & terrarum inveniat. Hæc simulacra virtutum & effigies omnium amœnitatum Opitius quasi genios quosdam veneratus est, non minore vicissim ab iisdem honore cultus. Interea fallendi temporis causa, Parænetico, (seu Panegyricum potius dixerim, ex utroque certè mixtum est) carmine *Cornelium Grotium* quindecennem, sed cognitione linguarum, eloquentiæ profectu, & pangendi carminis felicitate ætatis suæ annos exemplo paterno egressum, (qui quantus esset, vel ex illo Panegyrico, quem Opitio nostro scripsit, ostendit) ut vestigiis paternis insistens, Patrem olim æquaret, vel ex ipso paterno voto superaret, adhortatus est. Libros etiam Hugonis de Religione adstrictos metro Gallico, idiomate Batavo initiò quidem in gratiam *Filiæ Grotiæ* venustissimo Gallicarum Venerum mon-
stro

stro, ac communi famæ præconio Charitum Quarta, ut inde Alemannici Idiomatis callentior fieret, germanicè vertit: postea verò in Germaniam reversus omnium cum applausu doctiorum Auctore consentiente publicis typis exscribendos dedit. Eorum librorum sensum prosaico sermone compendiosè, rogatu *Hieronymi Bignonii* Regii in Parlamento Advocati totidem Libris, quot in carmine erant, expressum, à me minimo omnium interprete in nostrum idioma traslatum Opitius eodem tempore, qui Dux & Auctor mihi versionis fuerat, in publicum exire passus est. * Postquam Lutetia satis exercitus in specula illa quasi omnes nubes futurarum tempestatum prævidisset, partium consilia, expeditiones, machinas, scenam Europæ apparatus & modum agendi omnem præcognovisset: urgentes patriæ necessitates, & *Dobnani* desideria illum à paradiso omnium deliciarum Gallia ac tot suis & seculi deliciis vix avulserunt. Valedicens itaque Amicis, gratissimum hospitem infinitis votis prosequentibus, è Galliâ in Alsatiam contendit, atque ibi denuò salutatis *Lingelshemio* & *Berneggero*, quos memorato beatissimo Lutetiano consortio mirificè exhilaravit, inter amplexus, inter oscula reciproca charissimorum capitum in patriam festinans dimissus est. Postquam Vratislaviam rediisset, ipsimet oculati testes plurimi ac auriti fuistis, quantum omnium oculi & aures tanquam in Ulysses aliquem novum conversi. Inquirebant alii de statu in Galliâ publico, de Regis animo, de *Richelii* & *Capucini* illius celebratissimi *Josephi* consiliis, de foederibus, cum quibus & qua lege sancitis, de bello in quem hostem, in quam oram, unam an plures divertendo, & de aliis. Alii inquirebant de Regni officiis venalibus, de justitiâ Curiarum, de Ducibus, propugnaculis aut aliis togatis ac sagatis, quisque ex suo genio: alii de

sum-

* Reditus in
Aulam Do-
nani.

summae eruditionis & famae praeconio celebratissimis viris, de studiorum proventu, de Academia Parisiensi, de Sorbona, controversiis Theologorum, causidicinam Advocatorum, otio sapientum, aliis. Alii ex ignorantia rectorum, & vanitatum studio magis inquirebant de externis, more & modo vestium, gestuum, gladiatorum, linguae cultu, virginum indole, moribus, amoribus. Quibus omnibus satisfactorum Opitius, tanquam versutus & versimodus ac duplex Ulysses, singulorum auribus accommodate locutus est; prudentibus prudenter, reservatis tamen secretis respondit, vanis vana & inania festivo commento interpretatus est. *Dohnano* tamen praecipue ac aliis, quorum scire intererat, arcana visa, audita, quae in praesens, in futurum utilia & observata maxime digna de statu Europae erant, bona fide exposuit. Quamvis vero repertarum in Gallia rerum pretiosissimarum thesaurus vel ille solus inestimabilis esse potuisset, quem animo ac memoriae reportabat Opitius: tamen opportunam occasione utendum ratus varios quoque libros, rarissimae notae, ac in nostris Bibliothecis plane incognitos, MSS. editos, ineditos, Graecos, Latinos, & exotics, varios item nummos variarum gentium, Caes. Regum, Principum, Rerump. aureos, argenteos, aeneos, ac gemmas veterum quam plurimas ex illo Lutetiano tantarum divitiarum & cimeliorum fundo secum domum retulit: ut jam domi suae cimeliarchium quoddam ordinatis illis omnibus constituerit, quo amicis spectaturis melius atque commodius gratificari posset. * Ab hoc reditu Opitius per integrum biennium, & quod excedit, stationem suam non prius deseruit, quam tempestatibus nostrae patriae ingruentibus *Dohnanus* castra Caesaris secutus, paulo post Praga febre occubisset. Tum demum morte Patroni quasi

*Ex ea transitus in Ligiam.

in bivio destitutus fuit ancipiti consilio distrahente animū
 deliberantis, utrum missos faceret honores, nec Remp. at-
 tingeret amplius, an tutius foret in portu acquiescere,
 maritimisque fluctibus se subducere. Sed quia existima-
 vit in otio sibi vix tutum fore in tantis tumultibus nidulum,
 cūm occurreret insuper, dignitati esse serviendum, officii-
 que rationem in omni vitā esse ducendam: vitæ genus mu-
 tare noluit, in eo verò patriæ potius Procerum, ac Ligio-
 rum Principum, quàm exterorum partes sequi maluit,
 quorum urgente ministerio in Prusiam, beatam illam pu-
 blicā felicitate terram, quæ ex finiti ante aliquot annos bel-
 li sui incendio, ac vicinæ Germaniæ contagio, aureæ pa-
 eis gratiam & bonū suo precio æstimare tūm cœperat, se-
 cedens inter aulica Ligix domus officia tempus suum hac-
 tenus fefellit. Ac ut quælibet terra alit doctos, & virtus
 facile fautores suos invenit, ac cœpta difficulter dignitas
 facilius crescit: ita dotes Opitii, quem aliàs in multorum
 Principum propensionem & sinum pridem fortuna respi-
 ciens detulerat, ex fama publica Regi ac Regno Poloniæ
 utriusque prudentissimo innotuere; cujus eloquentia & sa-
 pientia, vel è literis illis, quas *Burggravii* nomine de jure
 Civitatis Poloniæ impetrando, quod Indigenatum vocant,
 expedit, Regi ac Senatui satis perspecta pro commenda-
 tione primā & propriā fuit. Accedebat quòd in Liguria do-
 mo, ac Piastarum regia familia, (quorum memoria adhuc
 in eo regno, cui olim optime è laudabiliterque multis annis
 præfuerant, regionum aliàs meritorum æstimantissimo,
 nondum emortua est,) tantus esset minister. * Interea cum
 sibi indulgentiā Illustrissimi Ducis *Joh. Christiani* potestas
 esset facta in urbe, quàm vellet, sedem & secessum ab au-
 la sibi statuendi: Gedanum, illud maritimum Empo-
 rium,

* *Mansio*
Dantiscana.

rium, atque munificentissimum propugnaculum, elegit, ut non tantum in portu illo sibi viveret, & ad Libros, præcipuè ad opus illud Daciæ immortale, postliminio quasi reverteretur, & hæc occasione otii sui publicè rationem redderet; verum etiam, ut hæc in specula terras, maria, populos, regna arbitrari, foris & domi rationem status cognoscere, & Germaniæ fata non oculorum tenerrimo, sed leniore aurium sensu percipere posset. Ivit itaque, ac qui aliàs ubique quantum potuit, in contubernio & commercio sapientum viverere assuetus erat, in domicilium se dedit *Nigrini* Theologi Helveticæ sententiæ, moderatione & æquitate tamen in diversa sentientes commendabilis, quibus dotibus ipsi Sereniss. Regi *Vladislao IV.* moderatissimo ac indulgentissimo Principi acceptissimus, à quo sæpe in arduis negotiis consultus præmium rei benè actæ tulit. Et hæc fuit occasio cælitus missa Opitio illic loci emnendi, quâ apud alium Hospitem vix gratiorem nancisci potuisset. * *Nigrinus* enim Opitium è convictu & sermonibus, candore, fide & cæteris, quæ in commendando homine requiruntur, virtutibus perspectum satis & exploratum cum habuisset, graduque sibi, non saltu procedendum esset ratus, non Regi quidem ipsi statim ut *Jovi*, sed *Jovis* tamen magno cuidam ministro commendavit vel potius fore utile instrumentum illustrandæ scriptis immortalibus Regis & Regni gloriæ ostendit. Is erat *Perillostris* & Generosiss. *Gerhardus Dänkoffius*, Aulæ Regiæ Mareschalcus & exercituum Ductor, Regi ob fidem & constantiam tum majorum è *Livoniâ* ob id ipsum exactorum tum propriam, eamque spectatam maximè servato *Thorunio*, cui peregrinus miles ad portas incubans frustrâ ut prædæ optimæ, vigili ejus curâ impeditus, inhiarat, commendatissimus;

* Gratia a-
pud Regem
& Proceres
Polonia:

simus; cui etiam in petendis regni honoribus aspiraturo ad majora matrimonium, quod cum Illustrissimi Principis *Johannis Christiani* Filia, Heroina *Piastæ*, non ita pridem contraxit, robur ac decus inter *Poloniæ* Proceres, Nobilitatis generosioris admodum studiosos, additurum est. Hunc magnum Patronum, *Nigrini* interventu jam facilem, propensioem sibi conciliare cogitans *Antigonen*, *Sophoclearum* Tragœdiarum facile principem, certissimum speculum contemplandi nostrum seculum, sub illius nominis auctoritate in publicum cothurno Germanico indutum exire passus est. Hoc monumento *Danhofius* devinctus, gratum se & propensum in tantum sui cultorem exhibiturus nullo alio beneficio se pensare illud posse credidit, quàm si clientem suum Serenissimo Regi ac munificentissimo *Sarmatiæ* *Evergetæ*, in aures, oculos, sinum, animam, nusquam tutius & beatius victurum, ferret, sisteret, poneret, figeret. Regem verò, dexterrimo *Danhofio* pro-xeneta faventissimum nactus *Opitius* duobus Panegyricis duplici quasi vinculo; altero Germanico, reduci à *Moschis* sine eade & sanguine victis; altero *Ejusdem* *Felicitati* *Augustæ* ac *Honori* nuptiarum cum *Augustali* *Nympha* *Austriacâ* institutarum, dedicatis, consecratis, sibi porrò sic conciliavit, ut fidei suæ, prudentiæ, dexteratati multa apud *Reges* *Galliæ*, *Angliæ*, *Daniæ* expedienda crederentur. Quibus feliciter expeditis præmium res laudabiliter gestæ *Titulos* *Historiographi* ac *Secretarii* *Regii* à *Rege* factis splendidos & depenso annuo pretio quoque fertiles, lucrificavit. Ac veluti gentiles non soli *Jovi* supremo deorum & hominum credito parenti, sed etiam *Concilio* omnium deorum supplicare solebant: ita *Noster* non *Maximè* modò *Sarmatiæ* *Reactoris* aquilinam umbram, sed pruden-

dentissimorum quoque Regni Moderatorum Proce-
rum, Senatorum & Ephorum patrocinium experiri
voluit. Cui negotio conficiendo, nec opportunior oc-
casio, quam in Comitibus, nec opportunior persona ex Pro-
ceribus occurrebat, quam Princeps Togatorum, Arcano-
rum Reip. servantissimus custos, quem Magnum Regni
Cancellarium vocant, *Thomas Samoscius*, Magni illius *Jo-
hannis* armis & literis sua ætate incomparabilis Herois Filius
ac dignissimus successor. Ei Opitius noster singularem
Variarum Læctionum Librum, Sarmaticarum rerum epi-
tomen obtulit, & quantopere *Samosciam* domum Musis
extraordinariam patronam coleret, rotundissimo Epi-
grammate, Duumvirorum in Rep. literaria summorum
M. Antonii Mureti, & *Hugonis Grotii* adjuncto, purpuram
purpuræ, non pannum, ut modestè interpretabatur, assu-
ens, testatus est. A quo patrono in singularis benevolentia
signum eodem munere, quod illis à Parente *Thoma* illustris-
simo contigerat, aureo scilicet nummo *Johannis* effigie si-
gnato donatus est. Hos duces augendæ dignitatis suæ
Opitius nactus, cum Serenissimo Regi, tum Senatui
Reip. Polonæ Amplissimo, è Laudationibus Sereniss. *An-
nae* Suecorum & Vandalorum Principis, *Divi Sigismundi III.*
Sororis, & aliquot illustrium Senatorum, ut *Raphaelis*
Comitis Lesnensis ac Palatini Comæ, Honori ac memoriæ
æternæ dictis, magis magisque innotuit, adeo ut prudentiæ
politiciæ & eloquentiæ laude, quæ duo maximè Poloni
Nobiliores conjungere solent, cymbalum quoddam fie-
ret. * Quemadmodum verò totum Reip. Polonæ cor-
pus, ita etiam primarium illius membrum Prusiam ac Civi-
tates ejusdè primarias, Gedanum, Thoruniū, Elbingam si-
bi devinxit; apud quarum Capita, Præsides dicunt, *Cirenber-
gium*

* apud opti-
mates Bo-
rusia.

* *Postrema
lucubratio
mes.*

gium Gedanensis, *Preussii* Thoruniensis, & *Israelem* *Hoppium*
Elbingensis, singulis aliquid inscribens, illi Rhythmū vete-
ris poëtæ incerti Teutonicū, isti priorem, huic posteriorem
Epigrammatum selectissimorum Libros, præfando ac su-
am innocentiam suspectus excusando se approbavit. * In
hoc liberali otio, quod Deus & Sarmatiæ Monarcha Opi-
tio fecerat, Operi illi Daciæ suæ tanti laboris, tantarum vi-
giliarum, tantarum lucubrationum, quod tantæ molis ac
ponderis non in nonum tantum annum, ut Horatius scri-
pta victura premere præcipit, sed in sedecimum usque
presserat, jam post tot desideria, expectationem, & fla-
gitationes doctorum, summam manum imposuit, ac si ali-
quot mensibus supervixisset, illud in portum iudicii publi-
ci stitisset. Circa extrema etiam tempora, quibus homi-
ni sua mens meliora præfagire solet, ne ingenium suum so-
lâ gentilium ac profanâ literaturâ occuparetur, immortale
illud Davidicorum Psalmorum ad modum *Clementis*
Marotti, & *Theodori Beza* Gallico metro concinnatorum
& *Gandimele* melodiis accommodatorum Opus, longè
majore felicitate quam *Ambrosius Lobvasserus*, seculi tamen
tūm rudioris in hoc genere vitio excusandus, inter acutos
arthritis dolores edolatum publicarat, Christianæ gen-
ti aliquod devotæ pietatis suæ monumentum relinquere,
atque hoc ipso testari cupiens, spiritum poëticum longè
melius divinis & sacris, quam profanis & sæpe licentiosis
occupari. Hanc psalterii paraphrasin, gemmam extero-
rum scriptorum pretiosissimam, penu & promptuarium in-
exhaustæ divinæ sapientiæ ditissimum, fontem vitæ & con-
solationis limpidissimum, quis non intimâ cum animi vo-
luptate excipiat, devotè legat, psallat, memoriter recitet?
Hanc Vestalem, ut ita dicam, virginem castissimam, sa-
cerdo-

sacerdotum piissimam, custodem sacri ignis divini ac spiri-
 tus poetici ac prophetici fidissimam, Deo soli vacantem,
 pios incitantem, mente ægros & spiritu fractos solantem,
 sub nullo alio præsidio, quam decantatissimæ pietatis Pi-
 astæ tutelâ, & sanctissimæ Heduvigianæ devotionis umbra,
 hoc est sub Tuxæ Celsitudinis, Optime & Pientissime Prin-
 ceptis, Nomine & Numine, tutam & securam fore divinus
 ille ac Christianus Poëta noster sapienter censuit. * Sed ^{* Obitus.}
 in medio hoc virtutum ac gloriæ cursu illustre hoc inge-
 nium, literis & rebus gerendis apprimè natum, cum in-
 genti orbis literarii ac Germaniæ, cujus Libertatis, anti-
 quitatis ac linguæ vindex erat incomparabilis, luctu ac da-
 mno in hoc effœto excellentium ingeniorum tempore non
 facilè reparabili, invidia leti præcerpsit. O fatalem men-
 sem Augustum! ò funestum XIII. Cal. Septembres! ò
 abominandum contagium hoc opimo tanti viri spolio!
 ò infelicem Silesiam tanto sidere amisso nec osium & ci-
 nerum bene meritissimi sui civis compotem! Finis vitæ
 Opitianæ ipsi Serenissimo Regi, Ligii Dynastis, multis
 Poloniæ ac Silesiæ Proceribus, illustribus, & magnis, tri-
 stis, doctrinarum verò studiis in Europæo orbe quaqua-
 versum vere luctuosus, ignotis quoque & incuriosis aliàs
 ejusmodi ingeniorum non sine curâ fuit. Vulgus etiam
 sua tantum alioqui, publicis curis omisissis, agere suetum,
 per fora, circulos, trivia, tabernas, constrinas, convivia de
 ejus excessu locutû est, casumque notissimi ac ob comitatem
 gratissimi hominis indoluit. Hanc miserationem & inte-
 stinum dolorem augebat constans rumor intra biduum
 iteratus, illum ex contagio grassantis luis pestilenti sidere
 afflatum & uno iectu subito cum impetu interceptum esse.
 Tibi verò, Cygne suavissime, obitus, vel deprecandæ aspe-

rioris formulæ causa, abitus contigit optabilis, qualem sibi
Solon è Plejadis septenario sapientissimus, & Legislator
 Atheniensium prudentissimus optasse legitur, testimonio
 hujus distichi à Cicerone ita versi:

Mors mea ne careat lacrumis, linguamus amicis

Marorem, ut celebrent funera cum gemitu.

*Commen-
 datio.

* Inhumanum & ingratum foret, tam clari, tam decti, tam
 prudentis & de Germaniâ tam insigniter meriti viri me-
 moriam incuriosâ nostrorum oblivione sepelire, nec vi-
 tam mortui hominis in memoria vivorum æternâ repo-
 nere. Et *Opitius* quidem noster medio floridæ ætatis
 spatio nobis ereptus est, veruntamen si non annos, sed ra-
 ras virtutes, rara in patriam, in literas, in totum hoc secu-
 lum merita, rara fortunæ patrocinantis munera, gloriam-
 que, cui & vivus interfuit, & mortuus eadem florere nun-
 quam desinet, rectè computaverimus, longissimum illum
 dicemus peregrisse ævum. Nam cum ille vera bona, quæ
 in virtutibus sita sunt, summâ animi vi, ignei & volucris
 ingenii vigore, continuæ industriæ contentione, eâ perfe-
 ctione, quæ non nisi cœlestibus mentibus contingit, sibi
 comparavisset: quid amplius suo pullo, tot honorum, ti-
 tulum à *Cæsare*, Regibus, Principibus, toto literarii or-
 bis unanimi consensu & judicio collatorum præmiis exor-
 nato, fortuna adstruere potuisset? Hoc etiam in parte fe-
 licitatis defunctis habuit, quòd eum non paupertas, Ger-
 mana illa bonæ mentis soror & communis poëtarum in-
 primis morbus afflaverit, sed præter alia officia & functi-
 ones poësis etiam ipsi apud magnates tanta munera pepe-
 rerit, ut etiamsi nimis opibus non inhiaret, ex tamen pro
 conditione solitarii hominis, satis speciosæ ipsi continge-
 rent. Noster enim Germaniæ *Virgilius* & *Ronsardus* à
 suis

suis Evergetis & Mæcenatibus idem expertus est, quod Bellajus, Ronsardus, 2. Septimius Florens, Auratus, Pybrachius à Carolo IX, Gallix Rege, qui hos suarum laudum præcones in sinu fovit. Cujus aliàs facerem dictum annotatum est, cum illud subinde in ore haberet, Poetas instar generosorum equorum alendos, non saginandos esse: intelligens eos necessario sumtu excitandos, ut spiritu ac animo ad carmen exsilirent, non ut prodigã liberalitate ferocirent & luxuriarent. Beatum etiam nostrum dicimus, quod dignitate vigente, famã florente, salvis rebus suis ac studiis, è portu illo Gedanensi, cui se, quo naufragii metui ac altissimo civilium fluctuum aestui fortunas suas subduceret, credidisse videtur, in cœlestem, tutum, securum, tranquillum, ac omni parte beatissimum portum secesserit. Ac sicut pacis bonum inæstimabile, sub ortum melioris seculi, votis & suspiriis diu optavit: ita festinatae mortis grande solatium tulit, tempestates istas effugisse. Vana igitur, immodò superstitiosa foret religio, & pietas magis officiosa, quam generosa, infirmo desiderio, mollibus lacrumis, muliebribus lamentis velle perfungi: cum contemplatio virtutum Opitianarum, quas neque lugeri, neque plangi fas aut pium est, impetrare potius id à nobis debeat, ut illi Beatitudinem suam gratulemur. Credite, Auditores splendidissimi, divinam & cœlo receptam Opitii animam, si res humanas despiciere posset, cum Rudio illo vate nos esse allocuturam:

Nemo me lacrumis decoret, nec funera fletu

Faxit. Cur? volito vivu' per ora virum.

* Admiratione ipsum, æmulatione, imitatione veneremur, * *Adhortatio*
honestemus, æquemus. Nondum planè neque effœta est
natura, neque cœlum fausto sidere ingenia producere
H 3 desuetum,

desuetum, neque omnis literatura emortua: sed multa ingenia, quæ jam in hac seculi infidelitate in occulto latent, melioribus temporibus se reservant: Enitimini exemplo Opitii instar echini se contra fluctus marinos erigentis, qui tot Constantiæ exemplis firmatus inter medios belli fluctus, inter arma & extremas sortis minas emerfit, & calamitatis publicæ occasione insigniora virtutis suæ specimina exhibuit, quam sine hac gravissimâ adversariâ forte potuisset. Proditæ crescentis famæ surculi, spes seculi & posteritatis illustres, *Flemminge, Conrade, Cepco, Tscherningi*; Opitius nobilissimus ille in bonæ mentis stadio præcursor & decursor vobis lampadem tradit: Opitius ille olor cygneâ voce sua justam vobis canendi materiâ reliquit, & vos fore sibi similes aut pares auguratus, vaticinatus est. Et tu, ô mea juvenus, ad hoc exemplû, quod ita cælo tolli audis, te compone; ejus virtutes, scripta, dicta, & facta, nævis præteritis, quibus nec ille humanitatis infirmitate exsors erat, ad imitandum tibi propone: si quid in scriptis ejus, prosis, voris, Latinis, germanicis, legeris, observaveris, in memoriam ad usum futurum ceu fidissimam custodiam reponere. Quod si omnes quisque suo ordine, suo loco, omnia Opitii scripta, dicta, facta, gesta, revolverimus, ac formam figuramque mentis ex illis æternæ, non materia auri, æris, marmoris, aut artificio quopiam humano, sed modulo ingenii ac animi expresserimus: corpusculi ejus exilis & vultus suppallidi, sed decentis tamen & benè compositi, quod olim augustæ & jam divinæ animæ angustum præbebat domicilium conspiciendi desiderium facile molli-
 * *Vultus* liverimus. * Quamquam & forma ejus ære ad vivum expressa, cui *Barthius* distichon hoc subscripsit:

*Talis, Lector, erat facie Phæbeia Siren,
 Germani Princeps Carminis OPITIUS.*

* Cæ

* Cæterum tamen si Opitius, ut alterum ex se Opitium, ceteri ^{* Cælibatus} genuinam sui ingenio & mente effigiem, orbi daret, accidentibus insuper tot amicorum flagitationibus & hortationibus assiduis, ad matrimoniū contrahendum consilia aliquoties inclinavit: tamen siue sorte nascendi, siue aspectu temporum, siue metu, ne sibi dissimilem, fato quodam optimorum virorum in educandis liberis frequenti, creaturam, aut inutile aut etiam damnosum terræ pondus gigneret, siue quod nollet necessarium illud malum, uti uxorem Cato appellat, præ liberâ aliquâ & gratâ compede, cælebs mortuus est, Epaminondæ quasi exemplum secutus, quod melius patriæ consulere se aiebat, quod nullos liberos relinqueret, quam *Pelopidam*, quod filium infamiæ stigmatē notatum genuerat. * Neque tamen planē stirpis exors obit. Nam ut idem ^{* Opera duo præcipua.} incomparabilis Thebanorum Dux Leuctricam pugnam ex se natam & superstitem, velut immortalem filiam relinquere se aiebat: ita Opitius verē gloriari poterat, patriæ se suæ duas immortales filias genuisse; alteram Germanicam poesin, a se solo genitam, a tot hæctenus procis petitam, tot ab æmulis & rivalibus invisam, tot denegatam, soli alicui Opitio novo aut ejus proximo, destinatam: alteram Daciam, Romano cultū, lingua & mente indutam, maturam annis, & ut ita dicam, nubilē, parente suō orbam, cui tūtorē & Curatorem sibi elegit *Nüslerum*, qui ipsam pro paterno amore posteritati perpetuam ac propriam dicabit. Quicquid itaq; in Opitio amavimus suspeximus, extulim⁹, admirati sumus, manet mansurūq; est in oculis, auribus ac animis Germaniæ in profundâ æternitate temporum famâ rerum. Beatissimū hominem prædicamus Opitium, qui non ut alii præstantes pleriq; viri, vel tantum legenda scripsit, vel scribenda fecit, sed utrumq; cum admiratione Seculi præstitit atq; ambidexter posteritati in exemplū propositus superstes erit.

Lite-

*Litera quadam Opitii familiares ad
Christoph. Colerum.*

S. P. D.

PRidie Tuas accepi, *Colere* præstantissime, cum jam ad Ampliss. *Lingelsheimium* & *Sebizium* nostram perscripseram. Hujus parens Vir Nobilissimus obvius heri in foro mihi factus, consultum tibi ex animo mecum vellet, & de modo tua studia juvandi seriò ac cum curâ cogitabit. Nunc quidem unde desiderio tuo satisfieri possit, nihil novimus. *Venatori* de statu hoc gratulor. Diu exoptavi, ut eruditionem suam peregrinatiuncula etiam aliqua, quoniam his moribus ac judiciis hodiè vivitur, exornaret. Erit tamen & sic mei non immemor, & tu hominem monabis, ne & literis & *Grutero* carere me diutius patiatur. Si Dn. *Lingelsheimius* suis me dignabitur, sanè gaudebo, si negotia obstabunt, interea tu de statu ejus ad me perscribes. Scire item velim, quid tota domus Ejus, quid liberi faciant. Item quomodo cum valetudine Cl. Dn. *Berneggeri* agatur, est enim inter An-esignanos meorum amicorum. De *Zinggrafio* nihil hæctenus audivi. Quid mecum futurum sit, incertus sum &c. Vale, mi *Colere*, & sequentem annum felicibus auspiciis ac successu rerum optimo cum amicis, qui apud vos sunt, aggredere. Vratislaviæ ex Regiâ, ipsis Cal. Jan. 1629.

T.

OPITIUS,

S. P.

CAve credas, *Colere* Præstantiss. oblivisci me tui posse unquam. Unicam à te, seriò loquar, epistolam accepi, cui, quod non respondi, status vitæ meæ obstitit, cum semper

perant in Aulis, aut in itinere, aut in castris etiam versatus
 sim. Nunc cum paulò majus otium suppetat, prius silen-
 tium crebrioribus resarciam. De Poëmaticis tuis Catalo-
 gus Francofurtensis indicavit. Gratulor Patriæ ob doctis-
 simam hanc prolem, & tibi quoque rectâ viâ ad famam
 tendenti. Maçte hoc animo, nos Tibi lampada libenter
 trademus. At Tu salvere jubes meam JUSTINAM, qua-
 si conjugio libertatem hanc addixerim. Optas etiam ipsi
 felicem partum, veluti de illa loquereris, cujus mentio fit
 in Inscriptione Hispanica.

SUM. EGO. JUSTINA.
 UXOR FUTURA. FIUNT. ET. HÆC.
 LIBENTER. &c.

Hostibus talem. Ita me amet, quam non odi, & tu conti-
 nentiæ meæ & castitati injuriam facis. Amicos salutabo.
Isleram non novi. Nam carmen Ejus notæ non malæ ad-
 ditum fuit libello meo me inscio. Patriam nostram pestis
 denuò affligit; itaque parens meus, qui aliàs omnibus mo-
 dis retinere me domi suæ cupit, venire ad se nunc vetat.
 Sed instat bruma, cujus rigor, ut spero, morbi vires extin-
 guet. Vale mi Ornatissime Colere, cum *Wesselio* nostro, cu-
 jus his diebus inter me, *Kirchnerum*, & *Teubnerum* sanè opti-
 ma facta fuit mentio. Utinam ejus studiis possem prod-
 esse. Vale iterum. Vratislaviæ ex Museo meo A.
 1626. 20. Nov.

Tuus omni studio & fide

MARTINUS OPITIUS.

S. P. D. Præst. Colere.

REdditæ sunt mihi literæ vestræ, de quibus, uti & de car-
 minibus elegantissimis gratias ago. Inscriptiones, quas
 decus illud Litterarum *Berneggerus* petiit, ad vos misi, ut
 in Galliam unâ cum aliis transvehantur. Inter Schedas

I

Græ.

Gruteri alterum earundem Inscriptionum exemplar erit, quod *Venator* noster penes se retinuit, cum hoc ex adversariis meis excerptum sit accuratius. Cæterum quod de tranquillitate studiorum mihi gratularis, non immerito hoc facis, cum otio hæctenus fruar satis abundanti. Sed ea nunc ingruit temporum conditio, quæ Coloniæ mutare me aliosque procul dubio jubebit. Ob parentes nostros ac necessitudines non mediocri in metu constitutus sum. &c. Orandus Deus est, ut constantiæ nobis consilia cœlitus suggerat. De virtute sibi agnatâ & robore animi gloriari vanissimum est: & plerumque ii, qui secundo adhuc tempore paratragœdiari audent, viresque suas jactare, ubi ad rem ventum est, desertorum agmen ducunt. &c. Antiquum semper placuit, nunc etiam perplacet. Omne solum forti patria est. Vale juvenis doctissime & suavissime. Sodalem nostrum *Venatorem* urge, ut respondeat. Vrat. ex Regiâ
15. Cal. Dec. 1628.

T.

M. OPITIUS.

S. P. D.

Jure equidem *Colere* Cl. de silentio meo conqueri posses, si eo otio frui hæctenus datum mihi fuisset, quod nunc demum bonis auspiciis nactus sum. Vratislaviæ vix fui, nuper admodum huc reversus. Faciam in posterum, ut sedulitatem videas majorem. De statu meo Pragâ nuper ad Literarum illud Columnen *Berneggerum* scripsi. Clarissimum senem *Gruterum* ad plures abiisse triste auditu fuit. Vergunt sensim literæ ad barbariem, & Lumina studiorum, quæ supersunt, tam rara sunt, ut obrui hac bellorum occasione nisi vel exiguo possint. Scire aveo, an aliquid constituenit vir summus de iis rebus, quas ineditas reliquit. Inprimis

mis

nis magnâ Reip. literariæ jacturâ periret ea pars Inscriptio-
 num, quam ab annis plurimis ingenti cum labore con-
 quisiverat. Dicit non potest, quantum hæc Epigrammata
 antiquitatis historiam illustrent. Itaque videndum est e-
 tiam atque etiam, quomodo reddi possit Luci Thesaurus
 incomparabilis. De *Kirchneri* Epicediis iterum aurem vel-
 lo; nihil enim scribam in ejus memoriam, nisi vestra car-
 mina prius accepero. Germanica Tua Poëmata recrea-
 runt hunc animum mediocriter: iis autem universis, quæ
 editurus es, propitios lectores opto. Quod verò judicia
 imperitorum timeas, non est: latratus ejulmodi facile per-
 eunt, vivida verò laus & gloria solidiorem sibi quærit fun-
 dum, quam ut everti possit. Ego earum nugarum, quas
 Heidelbergæ & alibi excogitaveram, pretium nunc quo-
 que hic fero. Omnes enim ædes, omnes plateæ cantuun-
 culis meis perstrepunt, quæ in compitis quoque uno alte-
 roque obulo venduntur. Vivus inter sum meæ famæ, si di-
 is placet, & puellarum animos ac ancillas lepidus scilicet
 Suaviludius oblecto. Nunc ut ab his annorum deliciis re-
 misi, ita tamen juvat præteritorum reminisci. &c. Vale, Mi
 optime, & amicissime *Colere*. Vrat. Prid. Cal. Mart. 1628.

T.

OPITIUS.

* * Mihi tempus omne in negotiis perit, quæ aut ab
 omnibus, aut saltim ab iis studiis averfa sunt, quibus condi-
 mentum humanæ vitæ, gloria & honos apud posteritatem
 quæritur. Sed tempore tam periculoso famem doctrinæ
 omnis ac rerum bonarum fastidienti quævis conditio vi-
 vendi bona est, dummodo honesta. Vale.

Tuus ex animo

M. OPITIUS.

I 2

S. P. D.

S. P. D. Præst. Colere.

GRatias Tibi habeo de primo Libro *Grotiano*, Reliquos ut
& ipsos statim transmittas, iterum iterumq; precor, ac, si
hoc pateris, moneo. Rediit enim Viennâ Meus, qui mo-
ram omnem mihi imputabit, si diutius negotium hoc lite-
rarium protelabitur. Legam, quantum per has aula nostræ
molestias licuerit, tuam versionem, quanquam arbitro me
vix egeas. Ubique videndum, quid equidem sensus ac
mens Auctoris, sed tamen & quid Linguae nostræ genius
requirat, nec anxie omnibus inhærendum. Id quod *Gro-
tium* velle ex literis ejus perspicio, quibus, quas heri proli-
xas accepi, hæc inerant: Librorum nostrorum pro Veri-
tate Religionis Christianæ, quod à scriptore est, non mere-
tur tantum Interpretem; de ipso argumento idem dicere
sine impietate non possum. Sed tamen hic quoque memi-
neris, suadeo, Liberum Te esse, nec ita alligatum præeunti-
bus verbis, ut non liceat res easdem melius tibi dicere. Hæc
& alia vir magnus valde amicè. Ejus silvam ad *Tbuani* Fi-
lium ab Amanuensi Ejus descriptam, si vis, indica: nactus
enim sum & ipse. Vale Amicorum optime. E Museo
sub meridiem ferè noctis, & oculis vix conniventibus. 9.
Maj. 1631.

T.

MARTINUS OPITIUS.

S. P. D. Præst. Colere.

Quanquam otio satis abundem, subterfugere tamen ne-
gotia Patroni adeò non possum, ut non interdum ab
ipso à Musis avellar. Et Tuas quidem, interea dum a-
pud Principem *Henricum Wenceslaum* hæsi, accepisse me
scito, multò illas gratisimas plenasque rerum scitu digna-
rum. Gravissimos in Rupellam *Grotii* versus Princeps ille,

una

69
una cum Mæcenate meo, optimo etiam horum studiorum
censore, miris extulere laudibus, adeoque typis, ut apud
nos describi paterer, voluerunt. Magni Viri literas ad
me incerto itineri recte tradere noluit; gratum tamen erit,
si iis perfractis descriptum exemplar ad me statim miseris,
ipsas autem tecum retinueris, donec felicibus auspiciis ve-
nire ad nos possis. Amplissimum summumque Virum
Lingelsheimium, & Statorem Literarum fugientium *Berneggerum*
de responso simul amice monebis. Uti crebriori-
bus meis molestus esse illis nolim, ita sufficit mihi vel raris-
simas ab illis accipere, cum & meliores horas nostri causa
perire nolim, & de amore constantissimo benevolentiaque
eorum non dubitem. A Venatore nostro neque *Gruterus*,
neque ullæ apparent literæ, ita Argentorati reliquisse vide-
tur, quicquid amoris in me fuit. *Stauromachiam Tauri-*
ni si reperire poteris, ea excerpes, quæ ille de Dacia in il-
lum Librum, qui hactenus oculos meos fugit, congefisse
fertur. Scire velim, an & Arabs *Geographus*, quem penes
Cl. *Berneggerum* esse spero, horum locorum meminerit.
Si quid auxilii inde est, diligentiam tuam ut adhibeas, et-
iam atque etiam peto. Neque *Scylacem* Græcum Geo-
graphum vidi. Magnoperè me torquet penuria opti-
morum librorum. Quid, quod *Grotii* Apologia, jam du-
dum edita, nondum adhuc mihi & ipsa lecta sit. Beave-
ris me, si sarcinas tuas hoc libro onustiores reddideris. Eius-
de Christiana Religione Libros *Suibusii* in hibernis legen-
dos mihi exhibuit *Mart. N. Lucianum* an *Salmasius* dederit,
adjice. Musæ Lutetiam aufugisse prorsus videntur. Hæc
de Libris. Parens meus exul hactenus superioribus diebus
hic fuit, cui Ego, quod nemini adhuc in tota provinciâ
factum est, liberam domi habitandi facultatem ad menses

sex intercessione Ill. Burggravii impetravi; quibus elapsis
alios iterum sex, rursusque alios petam, ut bonis divendi-
tis rectius consulere, & rebus suis familiaeque possit. His
moribus apud nos vivitur. Spondere tamen & mihi ipsi
nihil certi possum, licet de pedum via nondum metuam.
Salveat Nobilis, noster *Sebizius*. Vale, mi *Colere* 1629.

T.

M. OPITIUS.

NICOLAUS HENELIUS *in sermone quodam,*
quem subjunxit Carmini sibi ab Opitio paulo ante
obitum transmissio:

HAEC ad me scripsit Vir summus, & in tantum laudandus,
quantum virtus & meliores literae, cum primisque Poe-
sis germana, in qua parem hactenus adeo habuit neminem,
ut Phoenix Vatum Teutonicorum meritissimo suo passim
audierit, intelligi possunt. *Martinus Opitius* Regis Poloniae
Secretarius & Historiographus, Princ. Lign. à Consiliis &
Officiis.

Paulo post: Nemo, in cujus pectore probitas, candor,
Φιλαλήθεια & gratus animus, negaverit, quin gravissimam
Resp. literaria in Opitii obitu jacturam fecerit, eò quidem
magis dolendam, si, quod abominor, DACIAM Ejus an-
tiquam, & quae alia suorum pignorum ἀνέκδοτα reliquit,
ad profanas aut ineruditas manus delabi contingat. Sed
non deerunt fortè *Buchneri, Nasleri, Venatores*, qui in cele-
brandis Beati Manibus vires suas excutient, quodque ὁ
μακαρίτης noster, Mel illud nuper Musarum, Medulla
Charitum, Flos ingeniorum aliis praestitit, eodem ipsum
dignabuntur officio pietatis. Nos non alio desiderio illum
lugemus, quam Decus & Ornamentum Patriae ac seculi.

Clo-

Clarissimo & Præstantissimo Viro

DN. CHRISTOPHORO COLERO

in Gymnasio Elisabetano Vratislaviæ Historiarum
& Poeseos Professore, Laudatissimo Domino &
Amico Colendo,
Breslam.

In Obitum Viri æternæ famæ Martini Opitii.

TEnè etiam, miraculum Hominis, Parca improba, OPITI,
Demetit, atque Opicis dium caput occulit umbris;
Donaque tecum aufert, mentis vivacia dona,
Queis obscurabas aliorum plurima dona;
Stellarum veluti præstringit lumina solis
Claror, ab Eoi cum profilit æquoris undâ.
Teutona Te tellus merito mactabit honore,
Dum proprias rapido lymfas confuderit Istro
Indignans Caroli fossas Alimannus, & altum
Vertice Marmaricus cœlum pulsaverit Atlas.
Te Cæi perpes soror Enceladique per orbem
Rite vehet passim solvi metuentibus alis:
Musipotensque tuas sine fine SILEZIA Laudes
Ore canet memori; Te Teutona vindice Lingua
Quod caput extulerit, palmæque potenter honores
Læta ferat, laudisque suæ pomœria tendat,
Et quâ Sol roseos extollit gurgite currus,
Hesperias & quâ fessus descendit in undas.
Linguz idioma suæ celebret gens Romula: laudet
Linguz idioma suæ facundaque munera vocis,
Gallus, & Hispanus lauto se nomine jactet:
Non tamen his fasces submittit Teutonis ora,
Sed quoque sublimem cœli se ad sidera tollit,

Dam

Dūm præfers signū immortalis OPITIUS artis.
 Parca sed heu! secuit Tibi, OPITI, stamina vitæ,
 Pro thalomoque ferox struxit feralē feretrum.
 Hinc catus Aonidum chorus & vocalis Apollo,
 Et quot ubique litant Musis, tua nomina miscent
 Dis superis, laudes & ad astra micantia tollunt;
 Atque tuæ mortis fatum, illætabile fatum
 Deplorant. Præter reliquos COLERUS obumbrat,
 COLERUS pariter GERMANÆ mysta loquelæ,
 Taxo ferali crines, & pectora plangit,
 Atque modis querulis cantat lacrimabile carmen;
 Quale sub arboreâ modulatur Daulias umbrâ,
 Pignora cui nidō detraxit callidus auceps.
 Salve supremū, vindex ò inclyte Linguae
 Teutonicæ, seclī decus immortale, mei que
 Cordis amor, salve! semper Tua gloria vivet
 Albis & Odera aquas torto dum vertice volvent.

^{2.}
 Te planctū nemo decoret, neque laudet, OPITI!
 Plausus, non planctus te tumulumque decent.
 Qui cupit ire tuam in laudem, velut Icarus, alto
 Mergitur elogii naufragus amne tui.
 Nam numero & cumulo laudum omnigeno omnia vincis,
 Quæ vatum numeris ora diserta canunt.

^{3.}
 Magnum GERMANÆ GENTIS vis dicere HO-
 MERUM!

Nomina OPITIADEN, nostræ sic gentis HOMERUM
 Dixti, qui solus tuus est, Germania, Phoenix!

En! Clarissime Domine Colere, Amice carissime exigū-
 um & levidense affectus mei monumentum erga Opi-
 tium

tium nostrum, quem verè miraculum Orbis terræ dixerimus. Sincero hominem amore complexus sum, credo & alios fecisse idem, quibus quidem cor sapit. Sed fuit eheu! delictum nostrum; evanuit gloria nostra; suosque clausit oculos ille Musarum Charitumque Ocellus unicus. Tu, mi Amice, quicquid passim accentum à Cygnis Musicis τῷ μακαρίτη fuerit, ad me exemplar destina, occasione commodâ. Estne verò Tibi notus D. *Andreas Langius*, JC. ille eminentissimus? Binis me ad se hac transiens invitavit vicibus, & nomen ipsius planè mihi exciderat cum essem cum ipso, sed postea cum excuterem Libellos meos, deprehendi, novisse nos inter nos in Academia Salana, quâ in tunc temporis versabantur pariter D. *Henelius* & *Bilizerus*, nomina illa magna & illustria. Officiosam per te salutē D. *Langio* nuncio & amorem, ejusque memoria semper grata est futura, donec lucis hujus usura frui mihi dabitur. Antehac, cum Argentina adhuc te foveret, carmen Tibi volenti transmissi; illius exemplar quæso ad me remitte, nec enim tum temporis descriptum retinui. Domino Majori Rectori vestro, per salutis appreciationem me insinues velim, ut & Dn. *Schwarzbachio*, sique alii ibi sunt benè mihi cupientes. Amemus nos mutuò, mi suavissime Colere; de me spondeo id facturum, donec lumen vitale videbo. Ita Te hac mente DEI omnipotentia etiam atque etiam commendo! Gothæ 7. Febr. Anno clo CXL.

Goldastus noster & ipse ad plures abiit.

Tuus intimo affectu

JOHANNES WEIZIUS.

Epigramma Valentini Sanftlebbii.

INnumeros annos Phœnicem vivere dicunt,
Vnica totius quod sit & orbis avis.

K

Si

Si quid inest fidei dictis, ut inesse putamus,
Credamus: si non: ficta videtur avis.

Sed sit ficta: aliquid veri in se continet ales:
Scilicet in fictis vera latere solent.

Phoenix rara avis est, rarum quid & indicat inde,
Secula Phœnicem quæque tulere suam.

Græcorum quondam fuit ingeniosus Homerus
Phoenix, Ausoniæ Flaccus, itemque Maro.

Gallis Ronfardus, Batavis est Heinsius: omnes
Carminibus Linguas excoluere suas.

Teutonia ergo parens aliàs fœcunda Virorum
Doctorum, sterilis ne videatur eis:

Martinum Opitium Phœnicem, Slesia, tandem
Teutonicæ tandem, tuque Bolesla dabas.

Sed cur in cineres redigi vult hicce sepultus
Dantisci? ut pullis esset in Orbe locus.

Tumulus *Opitii* auctore *Elia Majore* El. F.

Quis jacet hoc tumulo? Martinus Opitius ille.

Qui posuit? Charitum Pieridumque dolor.

Quæ tumulum mulier servas? Germana Poesis.

Pectora quid tundis, quid lacerasque genas?

Hic mea Lux, mea vita fuit, meus ignis; & isthunc

Novi, ceu matrem nosse puella solet.

Quid pauci, qui te retinent? ne condar iisdem

Sedibus, hi faciunt injiciuntque manus.

Quæ furtim dant verba? minantur se fore junctim,

Ante mihi solus quod meus ignis erat.

F I N I S.

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

TA 1094

ULB Halle 3
004 765 001

W. M.

M. C.

II
10

U. 226.

~~468~~ et. 370. 6

